

**OCENA STANU SANITARNEGO
I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ
W POWIECIE MRĄGOWSKIM
za 2024 rok**

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna
w Mrągowie

I.	WSTĘP.....	3
II.	WARUNKI ZDROWOTNE ŚRODOWISKA	7
III.	HIGIENA ŻYWNOSTCI, ŻYWIENIA	20
IV.	ŚRODOWISKO PRACY	31
V.	HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY	43
VI.	ZWALCZANIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH	48
VII.	SZCZEPIENIA OCHRONNE	63
VIII.	PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA	64
IX.	ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	73

Szanowni Państwo

Przedkładam Państwu raport o stanie sanitarnym i sytuacji epidemiologicznej w powiecie mrągowskim w 2024 roku.

Głównym celem działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Mrągowie w roku 2024, zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, była realizacja zadań z zakresu zdrowia publicznego w powiecie, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieny środowiska, higieny pracy w zakładach, higieny procesów nauczania i wychowania, wypoczynku i rekreacji, bezpieczeństwem zdrowotnym żywności, żywienia i przedmiotów użytku oraz kosmetyków, nad warunkami higienicznosanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Przeprowadzona analiza wyników działań nadzorowych na terenie powiatu wskazuje, że stan bezpieczeństwa sanitarnego społeczeństwa ulega stałej poprawie. Nadal jednak stwierdza się negatywne zjawiska w sferze sanitarno-higienicznej, co świadczy o konieczności prowadzenia stałego i systematycznego nadzoru obejmującego działania prewencyjne, monitoringowe i naprawcze.

Dziękuję, za współpracę organom samorządowym, inspekcjom i strażom. Współpraca ta w znaczący sposób wpływa na zwiększenie efektywności działań podejmowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w zakresie poprawy zdrowia publicznego mieszkańców powiatu.

Ocena stanu sanitarnego zostaje przekazana Staroście Mrągowskiemu oraz Radzie Powiatu w celu zapoznania się i wykorzystania jako ważny materiał pomocniczy w podejmowaniu decyzji na rzecz dalszej poprawy w zakresie zdrowia publicznego w powiecie .

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY

Beata Doraczyńska

Powiat Mrągowski położony jest w północno-wschodniej Polsce,
w środkowej części województwa warmińsko-mazurskiego,
a w jego skład wchodzi gminy nadzorowane przez
Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Mrągowie:

				
Gmina miejska Mrągowo	Gmina wiejska Mrągowo	Gmina miejsko-wiejska Mikołajki	Gmina wiejska Piecki	Gmina wiejska Sorkwity

**Liczba ludności powiatu mrągowskiego
na dzień 31.12.2024r. wynosiła – 46.026**

Miasto Mrągowo –	19.282
Miasto Mikołajki –	3.320
Gmina Mikołajki –	4.052
Gmina Mrągowo –	7.903
Gmina Piecki –	7.182
Gmina Sorkwity –	4.287

**Ogółem pracownicy
Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Mrągowie
wykonali:**

Liczba przeprowadzonych kontroli	–	1612
Liczba pobranych prób	–	363
Liczba wykonanych badań	–	190
Liczba wykonanych oznaczeń	–	530
Liczba wydanych decyzji	–	717
Liczba wydanych postanowień	–	68
Liczba tytułów wykonawczych	–	27
Liczba nałożonych mandatów	–	68
Kwota nałożonych mandatów	-	19.150 zł
Liczba nałożonych kar pieniężnych	-	1
Kwota nałożonych kar pieniężnych	-	200 zł

II. WARUNKI ZDROWOTNE ŚRODOWISKA

II.1. Ogólna charakterystyka nadzorowanego terenu.

<u>Liczba nadzorowanych obiektów</u>	- 307
- obiekty użyteczności publicznej	- 272
- szpital	- 1
- urządzenia wodne	- 30
- kąpieliska	- 4

W 2024 roku przeprowadzono ogółem 297 kontroli sanitarnych - obiektów użyteczności publicznej, urządzeń wodnych, kąpielisk, środków transportu oraz kontroli jakości wody do spożycia, wody do kąpieli z basenów i kąpielisk.

Pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej, w ramach nadzoru sanitarnego, pobrali i przekazali do badania w laboratorium 170 prób wody, podczas pobierania prób wykonano 26 pomiarów fizycznych, były to:

- 18 oznaczeń temperatury wody pobieranej do badań w kierunku bakterii z rodzaju Legionella,
- 8 oznaczeń w wodzie z kąpielisk: sinice, plamy olejowe i osady smoliste.

II.2. Zaopatrzenie ludności w wodę.

Ujęcia wody do spożycia w powiecie mrągowskim oparte są na wodach podziemnych, niezanieczyszczonych bakteriologicznie. Dezynfekcję wody w tych wodociągach stosuje się jedynie w sytuacjach zanieczyszczenia bakteriologicznego spowodowanego awariami lub po przeprowadzonych remontach urządzeń do produkcji wody. W 2024r. w powiecie mrągowskim nadzorem sanitarnym objętych było 30 wodociągów.

Tabela 1. Wodociągi nadzorowane przez PSSE w Mrągowie – stan na 31.12.2024r.

		Ilość obiektów wg ewidencji	Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba pobranych prób
			urządzeń wodnych	jakości wody	
Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę		26	32	47	121
Wodociągi o produkcji wody (m ³ /dobę)	≤100m ³	21	27	26	54
	101-1000	3	3	8	17
	1001-10000	2	2	13	50
Inne podmioty zaopatrujące w wodę		4	3	6	21
RAZEM:		30	35	53	142

W roku sprawozdawczym przeprowadzono ogółem 35 kontroli stanu sanitarno-technicznego urządzeń do produkcji wody oraz 53 kontrole jakości wody do spożycia. W ramach kontroli urzędowej pobrano do badań laboratoryjnych 142 próby wody.

W 2024 roku nie skontrolowano i nie badano wody z 1 podmiotu zaopatrującego w wodę – wodociąg Szpitala Mrągowskiego był wyłączony z eksploatacji (obiekt korzystał z wodociągu miejskiego).

Na stwierdzone nieprawidłowości stanu sanitarno-technicznego urządzeń do produkcji wody w 2 wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę, produkujących $\leq 100\text{m}^3$ wody na dobę, wszczęto postępowanie w administracji, które zakończono uzyskując poprawę urządzeń do produkcji wody. Postępowania dotyczyły wodociągów Kozłowo i Stary Gieląd w gminie Sorkwity. W jednym przypadku, na bieżące uchybienia wydano doraźne zalecenia – dotyczyły wodociągu w Jakubowie gm. Piecki. We wszystkich 3 przypadkach kontrole sprawdzające potwierdziły usunięcie nieprawidłowości.

Prowadzono również 3 postępowania z lat ubiegłych na wodociągi produkujące $\leq 100\text{m}^3$ wody na dobę w gminie Mrągowo, z których 2 zakończono:

- wodociąg Mierzejewo – zakończono,
- wodociąg Gronowo – zakończono,
- wodociąg Uźranki - w trakcie realizacji. Ze względu na prowadzoną inwestycję (przebudowa stacji uzdatniania), przedłużono termin wykonania zaleceń do 30.04.2025r.

II.2.1. Jakość wody produkowanej przez nadzorowane wodociągi.

W roku sprawozdawczym przebadano wodę z 29 (czynnych) urządzeń wodnych objętych nadzorem.

Na jakość produkowanej wody w 2024r. PPIS w Mrągowie wszczął 2 postępowania, które dotyczyły wodociągów:

- 1 produkujący $\leq 100\text{m}^3$ wody na dobę - Mierzejewo gm. Mrągowo (kwestionowano manganu, żelazo, mętność). Jakość wody została w ustalonym terminie doprowadzona do wymagań określonych w Załączniku nr 1 część C Tabela 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w *sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017r. poz. 2294) - PPIS wygasił 1 decyzję.
- 1 produkujący $101-1000\text{m}^3$ wody na dobę – Piecki (kwestionowano mangan) - termin doprowadzenia wody do właściwej jakości ustalono do 30.06.2025r.

Po otrzymaniu z laboratorium sprawozdań z badania wody wydawano bieżące oceny jakości wody - 44 oceny za badania wykonane w ramach kontroli PIS .

Wewnętrzna kontrola jakości wody przeprowadzana przez przedsiębiorstwa wodociągowe realizowana była zgodnie z zatwierdzonymi harmonogramami poboru prób. Dotrzymywane były terminy oraz zakres prowadzonych badań. (Grupa A, B). Sprawozdania z badań wody były niezwłocznie przekazywane do PPIS celem wydania oceny jakości wody – wydano 71 ocen bieżących.

W analizowanym okresie wydano również 29 okresowych ocen jakości wody do spożycia za okres od 01.01.2023 do 31.12.2023r. oraz 35 ocen obszarowych dla stref zaopatrzenia poszczególnych wodociągów, terenu gmin oraz powiatu mrągowskiego.

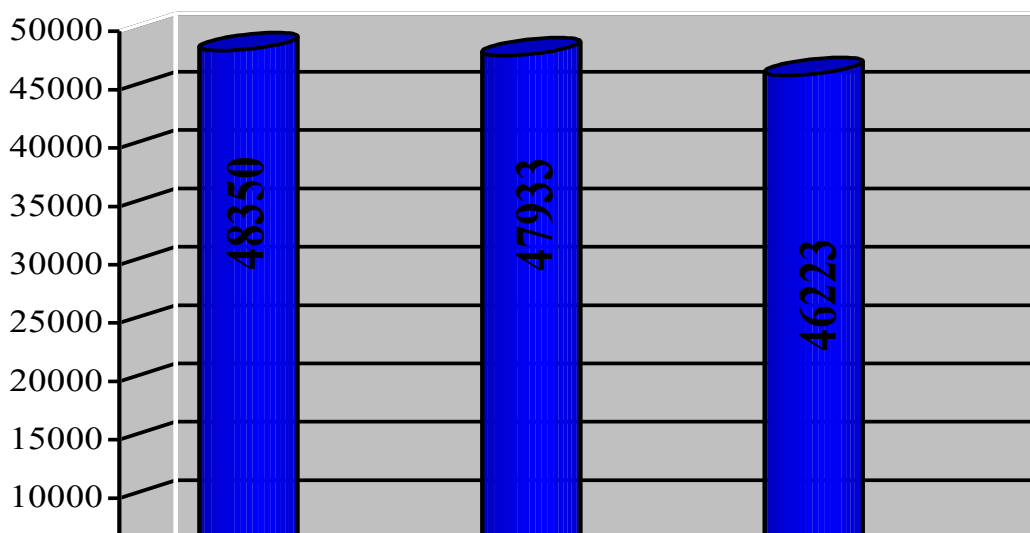
Przedsiębiorstwa wod.- kan. zobowiązane są do informowania PPIS o każdorazowym pogorszeniu się jakości wody lub wystąpieniu awarii sieci wodociągowej.

II.2.2. Ocena zaopatrzenia ludności w wodę.

Tabela 2. Ludność powiatu zaopatrywana przez nadzorowane urządzenia wodne.

Nazwa gminy	Liczba mieszkańców	Liczba wodociągów			Procent wodociągów z wodą nie odpowiadającą wymaganiom	Liczba ludności zaopatrywana w wodę przeznaczoną do spożycia			Procent ludności zaopatrywanej w wodę nie odpowiadającą wymaganiom	Liczba decyzji		Wodociągi o złym stanie technicznym		Ocena ryzyka zdrowotnego związanego ze stwierdzoną nieodpowiednią jakością wody
		razem	z wodą odpowiadającą	z wodą nie odpowiadającą		razem	odpowiadającą wymaganiom	nie odpowiadającą wymaganiom		na poprawę jakości wody	zakazujących korzystania z wody	liczba	%	
Miasto Mrągowo	19282	3	2	0	0%	19282	19282	0	0	0	0	0	0	-
Miasto Mikołajki	3320	1	1	0	0%	3320	3320	0	0	0	0	0	0	-
Gmina Mikołajki	4052	2	2	0	0%	4018	4018	0	0	0	0	0	0	-
Gmina Mrągowo	7903	8	8	0	0%	7887	7887	0	0	1	0	1	12,5%	1 wodociąg -ryzyko małe
Gmina Piecki	7182	8	8	0	0%	7075	3347	3728	52,7%	1	0	0	0	1 wodociąg -ryzyko małe
Gmina Sorkwity	4287	8	8	0	0%	3790	3790	0	0	0	0	0	0	-
Ogółem	46026	30	29	0	0%	45372	41644	3728	0%	2	0	1	3,3%	2 wodociągi -ryzyko małe

Rysunek 1 Jakość wody dostarczanej mieszkańcom powiatu mrągowskiego.

Z powyższych danych wynika, że mieszkańcy powiatu mrągowskiego są zaopatrywani w wodę zdatną do użycia, wolną od mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, wszelkich substancji w stężeniach stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz nie wykazującą agresywnych właściwości korozyjnych i spełniającą wymagania §3 ust. 1 pkt 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r. poz.

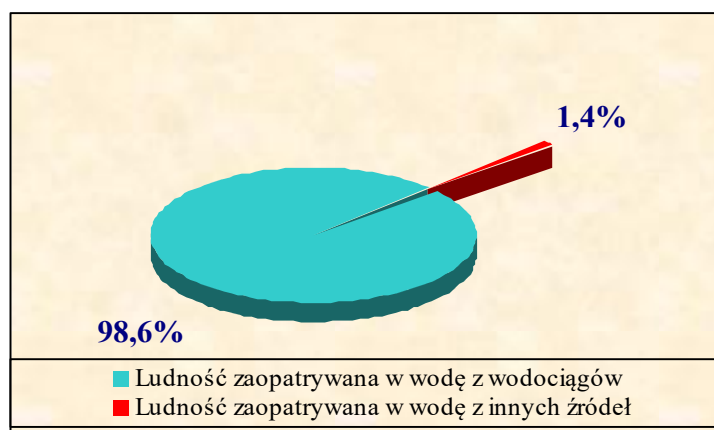
2294). Dla strefy zaopatrzenia wodociągu Piecki Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Mrągowie stwierdził na dzień 31.12.2024r. warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi. Prowadzone jest postępowanie w administracji ze względu na ponadnormatywną zawartość manganu, mające na celu doprowadzenie wody do właściwej jakości. Wartość i czas trwania przekroczenia manganu w wodzie (85 dni w 2024 roku) nie miały wpływu na zdrowie konsumentów.

Oprócz mieszkańców powiatu mrągowskiego 47 osób z miejscowości Zielony Lasek (powiat giżycki) – korzysta z wody dostarczanej przez wodociąg Mikołajki - woda dobrej jakości.

Stopień zwodociągowania terenu.

Według danych pozyskanych z urzędów gmin liczba mieszkańców powiatu na dzień 31.12.2024 roku wynosiła 46026, z tego zamieszkujących tereny wiejskie 23424. Mieszkańcy miast Mrągowo i Mikołajki korzystają z wody wodociągowej. Liczba osób na terenach wiejskich, korzystających z wodociągów wynosiła 22770 (ok. 97,2%). Łączna liczba mieszkańców korzystających z nadzorowanych przez PPIS wodociągów wynosi 45372, co stanowi ok. 98,6%.

Rysunek 2 Ludność powiatu zaopatrywana w wodę

W powiecie mrągowskim ok. 1,4% mieszkańców korzysta z innych źródeł wody np. studnie własne czy ujęcia wody zaopatrujące mniej niż 50 osób lub dostarczające mniej niż średnio 10m³ wody na dobę, dla których na podstawie §1 ust. 2 nie stosuje się przepisów Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017r. poz. 2294) – urządzenia nie są ujęte w ewidencji PSSE.

II.2.3. Charakterystyka wodociągów wg grup z MZ-46:

A. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę, wg ewidencji na 31.12.2024r. - 26:

- a) wodociągi produkujące $\leq 100\text{m}^3$ wody na dobę – wg. ewidencji **21**,
- b) wodociągi produkujące 101-1000 m³/dobę - wg ewidencji **3**.
- c) wodociągi produkujące 1001 -10000 m³ /na dobę wg ewidencji **2**.

Na 2024 rok planowano przeprowadzenie 26 kontroli urządzeń do produkcji wody, a przeprowadzono 32. Przeprowadzono również 47 kontroli jakości wody, podczas których pobrano do badania 121 prób wody do spożycia, wykonano 16 oznaczeń fizycznych (temperatura pobieranej próby wody).

W roku sprawozdawczym prowadzono 7 postępowań w administracji:

- 5 na stan sanitarny urządzeń do produkcji wody:
 - ✓ Na stwierdzone nieprawidłowości w 2024r. – **2**, (zakończono w 2024r.)
 - wodociąg Kozłowo gm. Sorkwity
 - wodociąg Stary Gieląd gm. Sorkwity
 - ✓ Postępowanie z lat ubiegłych – **3**, (2 zakończono w 2024r.):
 - wodociąg Mierzejewo gm. Mrągowo – zakończono,
 - wodociąg Gronowo gm. Mrągowo – zakończono,
 - wodociąg Użranki - w trakcie realizacji. Ze względu na prowadzoną inwestycję (przebudowa stacji uzdatniania), przedłużono termin wykonania zaleceń do 30.04.2025r.
- 2 na jakość produkowanej wody, wszczęte w 2024 roku:
 - wodociąg Mierzejewo gm. Mrągowo - po uzyskaniu właściwych wyników badania wody - PPIS wygasił 1 decyzję.
 - wodociąg Piecki - termin doprowadzenia wody do właściwej jakości ustalono do 30.06.2025r.

Na koniec 2024 roku jakość wody produkowanej przez wodociąg Piecki sklasyfikowano jako warunkowo przydatna do spożycia. W pozostałych 25 wodociągach w tej grupie, jakość produkowanej wody sklasyfikowano jako przydatna do spożycia.

B. Inne podmioty zaopatrujące w wodę wg ewidencji 4:

- 1 wodociąg zakładowy zaopatrujący zakład produkcji żywności (ZPM w Mrągowie),
- 1 wodociąg zakładowy Szpitala Mrągowskiego - nie przeprowadzono kontroli stanu sanitarnego i jakości wody – przez cały 2024 rok wodociąg był wyłączony z eksploatacji, obiekt korzystał z wodociągu miejskiego. Na właściciela wodociągu wydano decyzję nakazującą zapewnienie szpitalowi rezerwowego źródła zaopatrzenia w wodę.
- 2 wodociągi zakładów rolnych, z których również korzystają mieszkańcy miejscowości Lembruk gm. Mrągowo i Rozogi gm. Sorkwity.

Na 2024 rok planowano 4, a przeprowadzono 3 kontrole stanu sanitarno-technicznego urządzeń do produkcji wody. Stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

Przeprowadzono 6 kontroli jakości wody, pobrano do badań 21 prób wody.

Na koniec 2024 roku jakość wody produkowanej przez (czynne) wodociągi w tej grupie sklasyfikowano jako - przydatna do spożycia.

II.2.4. Wodociągi produkujące wodę niewłaściwej jakości – 0

W sprawozdaniu MZ 46 wykazano, iż wszystkie wodociągi dostarczają wodę odpowiadającą wymaganiom, brak wodociągów ze stwierdzonym brakiem przydatności do spożycia.

II.2.5. Imienny wykaz urządzeń wodnych, w których wyegzekwowano poprawę:

- Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę - 5

- ✓ Stanu sanitarno – technicznego - 4:

- Mierzejewo gm. Mrągowo,
- Gronowo gm. Mrągowo
- Kozłowo gm. Sorkwity,
- Stary Gieląd gm. Sorkwity

- ✓ Jakości wody - 1:

- Mierzejewo gm. Mrągowo.

II.2.6. Wodociągi ze stwierdzonym na 31.12.2024r. złym stanem technicznym - 1.

Wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę Uźranki gm. Mrągowo.

II.2.7. Wykaz miejscowości, w których występują braki wody, zgłoszone awarie wodociągowe.

W powiecie mrągowskim nie ma miejscowości, w których występują braki wody.

W roku sprawozdawczym nie zgłaszano awarii wodociągów.

II.2.8. Imienny wykaz stwierdzonych w roku sprawozdawczym (potwierdzonych) mikrobiologicznie zanieczyszczeń wody w wodociągach i studniach.

W 2024 roku nie stwierdzono potwierdzonego zanieczyszczenia mikrobiologicznego wody do spożycia przez ludzi.

II.2.9. Rozbudowa sieci wodociągowej.

W roku sprawozdawczym do PPIS w Mrągowie zgłoszono rozbudowę sieci wodociągu Mrągowo (produkujący 1001-10000m³ wody na dobę) – podłączono miejscowość Miejski Las w gminie Mrągowo (24 osoby, które korzystały ze studni własnej), przybyło 0,4km sieci.

II.3. Kąpieliska i miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli

II. 3.1. Kąpieliska śródlądowe – wg ewidencji - 4

Na terenie powiatu mrągowskiego na sezon letni 2024r. zgłoszono organizację 4 kąpielisk:

- Kąpielisko na jeziorze Czos przy ul. Jaszczurcza Góra 6 w Mrągowie,
- Kąpielisko na jeziorze Czos przy ul. Nadbrzeżnej w Mrągowie,
- Kąpielisko na jeziorze Mikołajskim przy ul. Okrężnej w Mikołajkach,
- Kąpielisko na jeziorze Wągiel w miejscowości Piecki, gmina Piecki.

PPIS w Mrągowie zgodnie z obowiązującymi przepisami przebadał wodę z w/w kąpielisk przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego, natomiast organizatorzy badali wodę w ramach kontroli wewnętrznej zgodnie z uzgodnionym harmonogramem.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 4 kontrole stanu sanitarnego terenu oraz infrastruktury na terenie kąpielisk, podczas których nie stwierdzano nieprawidłowości.

Przeprowadzono również 4 kontrole jakości wody z kąpielisk. W ramach nadzoru PIS pobrano do badań 4 próby wody powierzchniowej, wykonano 8 oznaczeń fizycznych. Nadzorowano systematyczność wpisywania danych do Serwisu Kąpieliskowego GIS.

Organizatorzy kąpielisk niezwłocznie przekazywali do PPIS sprawozdania z badań wody. W roku sprawozdawczym wydano łącznie 20 ocen jakości wody z kąpielisk, w tym:

- 16 ocen bieżących jakości wody stwierdzających przydatność wody do kąpielii,
- 4 oceny sezonowe jakości wody po zakończeniu sezonu kąpielowego, które przekazano do WSSE w Olsztynie oraz jednostkom samorządowym, na terenie których funkcjonowały kąpieliska.

Na podstawie wymagań określonych w załączniku nr 1 część B Tabela 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 roku w *sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpielii* (Dz.U. z 2019 poz. 255), po przeanalizowaniu wyników badania wody za lata 2021-2024, dokonano klasyfikacji jakości wody w 2 kąpieliskach:

- na jeziorze Czos przy ul. Jaszczurcza Góra 6 w Mrągowie – jakość wody doskonała,
- na jeziorze Mikołajskim przy ul. Okrężnej w Mikołajkach – jakość wody doskonała.

II.3.2. Miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpielii.

Na sezon letni 2024 roku zgłoszono organizację 4 miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpielii, w tym 2 wyłącznie na potrzeby obozów harcerskich, 1 na potrzeby obiektu noclegowego, w którym organizowano letni wypoczynek dzieci i młodzieży oraz 1 ogólnodostępne. Badania wody z mowdek wykonywane były przez organizatorów zgodnie z obowiązującymi przepisami, a sprawozdania z badań niezwłocznie dostarczano do PPIS w Mrągowie. Na podstawie sprawozdań z badania wody wydano 8 bieżących ocen jakości wody stwierdzając przydatność wody do kąpielii.

II.4. **Stan sanitarny pomieszczeń i urządzeń wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych przez podmioty wykonujące działalność leczniczą (Dział 4).**

Sekcja Higieny Komunalnej obejmuje nadzorem 1 szpital. Na 2024 rok planowano i przeprowadzono 1 kontrolę stanu sanitarno-technicznego obiektu.

Na stwierdzone nieprawidłowości w obiekcie wszczęto 1 postępowanie w administracji (brak rezerwowego źródła zaopatrzenia w wodę) – termin realizacji uzgodniono do 31.12.2025 roku.

Badania ciepłej wody użytkowej w kierunku bakterii z rodzaju Legionella (w ramach kontroli wewnętrznej i nadzoru PIS) wykazały, iż jakość wody odpowiadała wymaganiom określonych w załączniku Nr 5 Tabela A Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w *sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017r. poz. 2294).

Wszystkie obiekty ujęte w tabeli Dział 4 objęte są nadzorem i kontrolowane przez pracowników Sekcji Epidemiologii PSSE w Mrągowie.

II.5. Obiekty użyteczności publicznej.

W roku sprawozdawczym nadzorem sanitarnym objęte były 272 obiekty użyteczności publicznej – stan na 31.12.2024r. Ogółem w tej grupie planowano skontrolowanie 146 obiektów, a skontrolowano 152 obiekty, w tym 6 niezewidencjonowanych terenów rekreacyjnych.

II. 5.1. Ogólna charakterystyka obiektów użyteczności publicznej wg grup GUS.

Tabela 3. Obiekty użyteczności publicznej – wg ewidencji na 31.12.2024r.

Wyszczególnienie		Liczba obiektów w ewidencji stan na 31.12.2024r.	Ilość przeprowadzonych kontroli	Liczba nałożonych mandatów/ na kwotę	Liczba obiektów, na które prowadzone jest postępowanie w administracji
Ustępy publiczne		5	3		
Pływalnie (kryto-odkryte)		2	3		1 (2 postępowania)
Domy pomocy społecznej		3	3		
Obiekty hotelarskie	Hotele	17	13		1
	Pensjonaty	4	-		
	Kempingi	6	4		
	Pola biwakowe	12	3		
Inne obiekty, w których świadczone są usługi	Ośrodki wczasowe	14	13	1/200zł	2
	Stanice wodne	8	9		1
	Pokoje gościnne	27	9	1/100zł	1
	Zajazdy	2	1		
Gospodarstwa agroturystyczne		9	2		
Przystanie żeglugi śródlądowej		3	1		
Zakłady fryzjerskie		49	26		
Zakłady kosmetyczne		52	45		
Zakłady tatuażu		6	6		
Zakłady odnowy biologicznej		18	7		1
Zakłady, w których są świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług np. fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej		5	3		
Tereny rekreacyjne		-	6		
Cmentarze		21	7		
Domy przedpogrzebowe		2	2		
Inne obiekty	Domy kultury	4	1		
	Stadiony	2	-		1
	Targowisko	1	-		
RAZEM :		272	167	2/300 zł	8 (9 postępowania)

Ponadto przeprowadzono 19 kontroli dotyczących interwencji.

W trakcie nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej nie występowały większe problemy. Za stwierdzone podczas kontroli bieżące nieprawidłowości stanu sanitarno-higienicznego w 2 obiektach stosowano postępowanie mandatowe – 2/300zł. Na usterki stanu sanitarno-technicznego w 1 obiekcie wydano doraźne zalecenia. Kontrole sprawdzające wykazały niezwłoczne usunięcie nieprawidłowości.

Prowadzone postępowania:

- **4** na usterki stanu sanitarno-technicznego stwierdzone w 2024r., z tego 3 zakończono, a w 1 przypadku termin realizacji zaleceń ustalono na 2025 rok.
- **8** postępowań z lat ubiegłych, z tego 3 zakończono, a pozostałe 5 postępowań, na uzasadnioną prośbę strony, termin realizacji zaleceń przedłużono na 2025 rok.
- **5** postępowań na stwierdzone zanieczyszczenie ciepłej wody użytkowej bakteriami z rodzaju Legionella. 2 decyzje wygaszono po doprowadzeniu jakości wody do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017r. poz. 2294). W przypadku 3 postępowań termin doprowadzenia wody do właściwej jakości ustalono na 2025 rok.

II.5.2. Obiekty użyteczności publicznej ze stwierdzonym na 31.12.2024r. złym stanem technicznym.

Obiekty użyteczności publicznej, w których termin realizacji zaleceń ustalono na 2025r. oceniono na koniec roku sprawozdawczego, jako obiekty ze stwierdzonym złym stanem technicznym – **5**:

- **3** obiektów świadczących usługi hotelarskie,
- **1** zakład odnowy biologicznej,
- **1** inny obiekt użyteczności publicznej.

Z w/w postępowań 2 wszczęto w 2024 roku, a 4 postępowania w latach wcześniejszych.

II.5.3. Imienny wykaz obiektów użyteczności publicznej, w których na skutek działania Inspekcji Sanitarnej wyegzekwowano poprawę stanu sanitarno-higienicznego, sanitarno-technicznego - 8:

- ✓ Stan sanitarno-higieniczny – 2 obiekty:
 - 1 - dom pomocy społecznej
 - 1 - hotel
- ✓ Stan sanitarno – techniczny – 4 obiektów:
 - 1 - hotel,
 - 2 - ośrodki wypoczynkowe,
 - 1 – stacja wodna,
- ✓ Stan sanitarno-higieniczny i techniczny – 2 obiekty
 - 1 - ośrodek wczasowy,
 - 1 – pokoje gościnne.

II.6. Środki transportu.

W 2024 roku przeprowadzono 9 kontroli środków transportu publicznego:

- 1 statek żeglugi śródlądowej,

- 3 samochody do przewozu chorych,
- 5 samochodów do przewozu zwłok i szczątków ludzkich.

Podczas kontroli stanu sanitarno – higienicznego środków transportu nie stwierdzano nieprawidłowości.

II.7. Postępowanie ze zwłokami i szczątkami.

W ramach nadzoru nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi, na uzasadnioną prośbę rodziny wydano 49 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji zwłok oraz 1 decyzję zezwalającą na przewóz zwłok poza granice (do Niemiec).

W ramach współpracy ze Starostwem Powiatowym w Mrągowie zaopiniowano pozytywnie 6 decyzji Starosty Mrągowskiego zezwalających na sprowadzenie do Polski zwłok/prochów i pochowanie na cmentarzach zlokalizowanych na terenie powiatu mrągowskiego.

II.8. Gospodarka odpadami.

II.8.1. Gospodarka odpadami stałymi.

Na terenie powiatu prowadzona jest segregacja odpadów „u źródła”. Ustawione są oznakowane kontenery na szkło, makulaturę, tworzywa sztuczne oraz zużyte baterie.

II.8.2. Gospodarka odpadami niebezpiecznymi.

W 2024 roku na terenie powiatu mrągowskiego Sekcja HK obejmowała nadzorem sanitarnym 32 obiekty, w których podczas świadczenia usług powstają odpady niebezpieczne (medyczne), są to: 1 szpital, 3 domy opieki, 2 zakłady pogrzebowe, 20 gabinetów kosmetycznych, 6 gabinetów tatuażu. Wszystkie w/w obiekty posiadają instrukcję postępowania z odpadami niebezpiecznymi, powstające odpady przechowywane są właściwie. Odbiór/przekazanie odpadów jest dokumentowane, w zakładach są do wglądu faktury za przekazywane odpady.

Odbiór odpadów niebezpiecznych, zgodnie z umowami:

- **24** obiektów - EMKA S.A. Żyrardów, ul. Jaktorowska 15a - (2 zakłady pogrzebowe, 18 zakładów kosmetycznych, 3 gabinety tatuaży, 1 dom pomocy społecznej,
- **4** obiekty SPAL-MED Bartoszyce z siedzibą w Szwarunach – (1 dom pomocy społecznej, 1 zakład kosmetyczny, 2 gabinety tatuaży),
- **2** obiekty - PHU Total-Service, Olsztyn ul. Towarowa 17 - (1 dom pomocy społecznej, 1 zakład kosmetyczny),
- **1** obiekt - F.U.H. Eko-Util, Brodnica ul. Paderewskiego 20 - (1 gabinet tatuażu),
- **1** obiekt - EKO-ABC, Bełchatów ul. Przemysłowa 7 – (1 szpital).

II.8.3. Gospodarka wodno – ściekowa.

Z danych uzyskanych z urzędów gmin na terenie powiatu mrągowskiego znajdują się 2 miasta i 193 miejscowości na terenach wiejskich – łączna liczba stałych mieszkańców na dzień 31.12.2024r wynosiła 46026 osób. Z danych przekazywanych

przez przedsiębiorstwa wod.-kanalizacyjne i urzędy gmin wynika, że skanalizowane są miasta Mrągowo i Mikołajki oraz 56 miejscowości wiejskich.

Wykaz miejscowości wiejskich skanalizowanych:

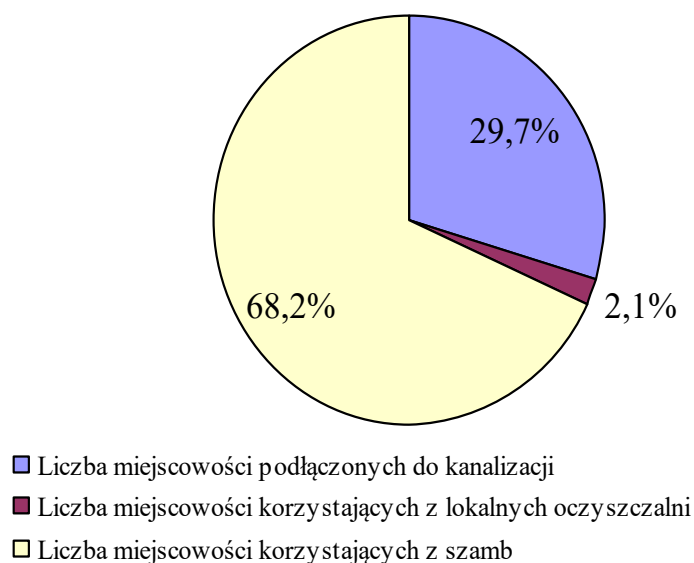
Gmina Mikołajki - Baranowo, Inulec, Jora Wielka, Kolonia Mikołajki, Lelek, Lubiewo, Nowe Sady, Prawdowo, Stawek, Stare Sady, Śmietki, Tałty, Woźnice, Żelwagi, Grabnik Mały.

Gmina Mrągowo - Polska Wieś, Marcinkowo, Boże, Szestno, Ruska Wieś, Rydwągi, Probark, Lasowiec, Wyszembork, Lembruk, Bagienice Małe, Kosewo, Nowy Probark, Młynowo, Bagienice, Zawada, Popowo Salęckie. Większość gospodarstw domowych we wsiach Szczerczbowo, Budziska, Gronowo, Boża Wólka posiada indywidualne oczyszczalnie ścieków (ok. 220 gospodarstw).

Gmina Piecki - Piecki, Ostrów Pieckowski, Brejdyny, Czaszkowo, Głogno, Rutkowo, Dłużec, Krzywy Róg, Szklarnia, Krutyń, Zgon, Krutyński Piecek, Zielony Lasek, Stare Kiełbonki, Machary (były PGR).

Gmina Sorkwity - Sorkwity, Gieląd, Rybno, Warpuny, Zyndaki, Kozłowo, Rozogi, Miłuki, Pustniki.

Rysunek 3. Gospodarka ściekowa – liczba miejscowości w powiecie

W powiecie mrągowskim 2 miasta oraz 56 miejscowości wiejskich jest skanalizowanych co stanowi ok. 29,7% miejscowości w powiecie. W 4 miejscowościach większość gospodarstw domowych korzysta z lokalnych oczyszczalni, co stanowi ok. 2,1% miejscowości. Pozostali mieszkańcy korzystają z szamb.

Rysunek 4. Gospodarka ściekowa w przeliczeniu na mieszkańców powiatu.

W przeliczeniu na liczbę mieszkańców wynika, że ok. 37866 osób korzysta z kanalizacji, co stanowi ok. 82,27% ogólnej liczby mieszkańców powiatu, 220 gospodarstw domowych tj. ok. 355 osób korzysta z lokalnych oczyszczalni – tj. ok. 0,77% ogółu mieszkańców. Pozostałe ok. 7807 osób tj. ok. 16,96% korzysta z szamb.

II.9. Indeks miejsc zagrożeń.

Na terenie powiatu mrągowskiego brak jest obiektów z zakresu higieny komunalnej ujętych w indeksie zagrożeń epidemicznych.

II.10. Postępowanie administracyjno-egzekucyjne.

Liczba kontroli	Liczba decyzji	Tyt.wyk.	Wnioski do sądu	MK / kwotę	Ściągnięto grzywien	Nałożono grzywien
297	119	-	-	2 / 300zł	-	-

Liczba kontroli – 297:

- 236 kontroli obiektów,
- 61 kontroli jakości wody

Liczba decyzji - 119:

- ✓ 87 decyzji merytorycznych, w tym:
 - 14 decyzji nakazujących,
 - 10 decyzji zmieniających termin,
 - 3 decyzje wygaszające,
 - 10 decyzji umarzających,
 - 49 decyzji dotyczących ekshumacji zwłok,
 - 1 decyzja zezwalająca na przewóz zwłok za granicę (Niemcy).
- ✓ 32 decyzje płatnicze, z tego:
 - 11 dotyczących kontroli stwierdzających nieprawidłowości,
 - 13 dotyczących zakwestionowanych prób wody,
 - 8 dotyczących imprez masowych.

Ponadto wydano 23 opinie:

- 8 dotyczących organizacji imprez masowych,
- 15 dotyczących nadzorowanych obiektów,

II.11. Wnioski do:

✓ Urząd Miasta Mragowo

- Wzmoczyć działania zmierzające do poprawy stanu sanitarno – higienicznego terenu miasta.
- Wzmoczyć działania zmierzające do zmniejszenia zagrożenia sanitarno-epidemiologicznego związanego z zanieczyszczaniem terenu przez psy.

✓ Urzędy Gmin - wszystkie

- Kontynuować działania celem utrzymania we właściwym stanie sanitarno-higienicznym przystanków autobusowych.
- Kontynuować działania mające na celu zwiększenie liczby miejscowości podłączonych do sieci kanalizacyjnej.

✓ Urząd Gminy Mragowo i Sorkwity:

- Kontynuować działania zmierzające do poprawy stanu sanitarno – technicznego stacji uzdatniania wody na terenie gmin.

12. Zadania dla Inspekcji Sanitarnej z zakresu higieny komunalnej na rok następny wynikające z powyższej oceny.

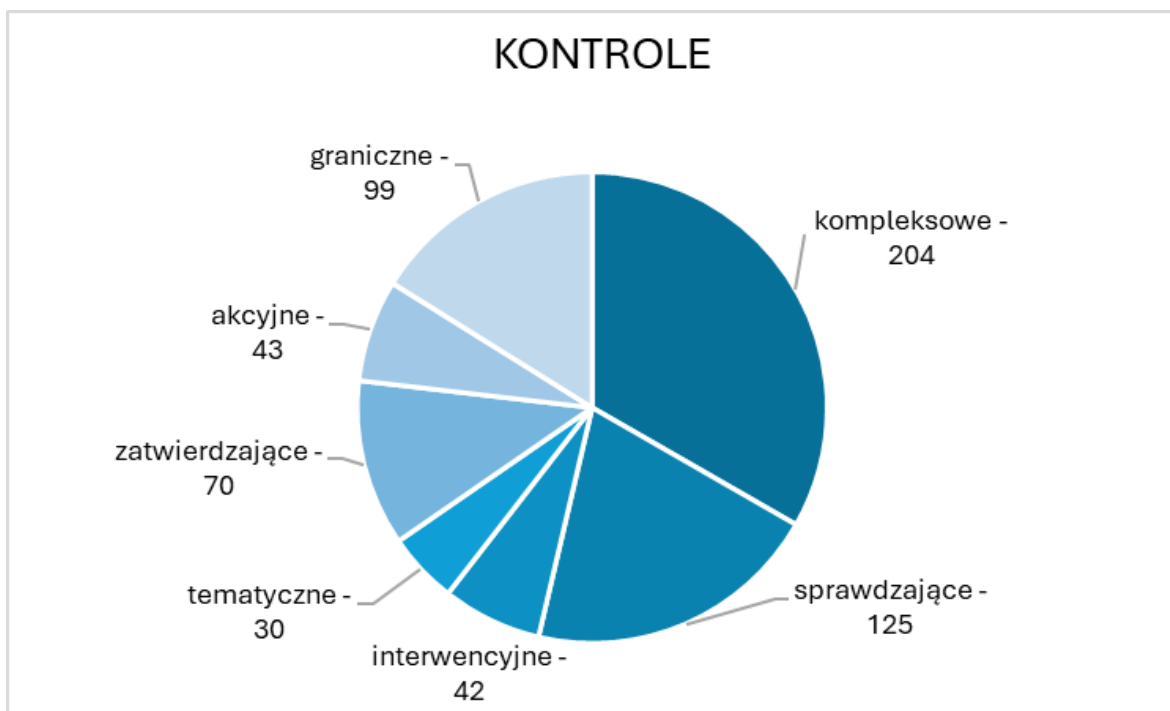
- ✓ prowadzenie nadzoru w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi – nadzór nad urządzeniami do produkcji wody, wykonywanie badań jakości wody służącej do zaopatrzenia ludności; nadzór nad przedsiębiorstwami wod.- kan. oraz innymi podmiotami zaopatrującymi w wodę w zakresie przestrzegania obowiązujących przepisów;
- ✓ prowadzenie nadzoru nad jakością ciepłej wody użytkowej (zagrożenia wynikające z zanieczyszczenia instalacji ciepłej wody bakteriami z rodzaju Legionella) w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego,
- ✓ prowadzenie nadzoru sanitarnego nad obiektami użyteczności publicznej oraz środkami transportu publicznego, pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- ✓ prowadzenie nadzoru nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego.
- ✓ prowadzenie nadzoru w obszarze postępowania z odpadami niebezpiecznymi w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego,
- ✓ współuczestniczenie w opiniowaniu imprez masowych oraz przeprowadzanie kontroli w czasie ich trwania,
- ✓ podejmowanie działań w przypadku zgłoszeń ludności o podjęcie interwencji w związku z zagrożeniem dla zdrowia i życia, nawet jeśli obiekt nie jest ujęty w ewidencji,
- ✓ prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych celem ochrony zdrowia ludzkiego,
- ✓ przeprowadzanie kontroli sanitarnych zgodnie z systemem jakości.

III. HIGIENA ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

III.1. Zakres i działalność kontrolna sekcji Higieny Żywności, Żywienia

Do zakresu działalności sekcji HŻŻ należy:

1. Sprawowanie nadzoru sanitarnego nad przestrzeganiem prawidłowych warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością;
2. Sprawowanie nadzoru sanitarnego nad bezpieczeństwem zdrowotnym żywności w zakładach żywienia zbiorowego – nadzór nad jakością żywienia w restauracjach, stołówkach zakładowych, stołówkach szpitalnych, bufetach, stołówkach szkolnych i przedszkolnych, na koloniach, obozach, w domach wczasowych, w domach opieki społecznej, w zakładach małej gastronomii i wszystkich innych placówkach żywieniowych;
3. Pobieranie próbek środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli i monitoringu; prowadzenie bazy danych w systemie Epibaza i oraz przygotowywanie dokumentacji w tym zakresie;
4. Podejmowanie działań dotyczących powiadamiania o niebezpiecznej żywności, o niebezpiecznych materiałach i wyrobach przeznaczonych do kontaktu z żywnością, w ramach systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych – ACC/RASFF;
5. Prowadzenie dochodzenia przy współudziale sekcji nadzoru przeciwepidemicznego w sprawie zatruc pokarmowych oraz opracowywanie dokumentacji;
6. Podejmowanie działań na rzecz polepszenia jakości zdrowotnej żywności i żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz warunków sanitarnych w zakładach sektora spożywczego;
7. Uczestnictwo w dopuszczeniu do użytku obiektów produkcji i obrotu środków spożywczych oraz zakładów żywienia;
8. Prowadzenie działań w ramach granicznej kontroli sanitarnej, w tym działań w systemie TRACES-NT oraz Single Window;
9. Prowadzenie postępowań administracyjnych z zakresu prawa żywnościowego;
10. Prowadzenie działań związanych z Systemem Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie bezpieczeństwa żywności.
11. Współpraca w zakresie nadzoru zapobiegawczego dotycząca obiektów żywieniowych;
12. Sprawowanie nadzoru na produkcją pierwotną oraz rolniczym handlem detalicznym produktów pochodzenia roślinnego
13. Podejmowanie działań na rzecz polepszenia jakości zdrowotnej żywności i żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz warunków sanitarnych w zakładach sektora spożywczego poprzez udzielanie instruktaży oraz szkoleń dla przedsiębiorców.

W 2024 roku przeprowadzano ogółem 613 kontroli, w tym:

- **kompleksowe** oraz **tematyczne** - wg. rocznego planu kontroli na 2024r. z określoną częstotliwością zgodną z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego;
- **sprawdzające** – po wykonaniu zaleceń dotyczące wszczętego postępowania administracyjnego;
- **interwencyjne** – po uzyskaniu informacji, wniosków od klientów o nieprawidłowościach higieniczno-sanitarnych w zakładach, niewłaściwej jakości środków spożywczych oraz powiadomień w systemie RASFF;
- **akcyjne** - z polecenia jednostek nadrzędnych WSSE oraz GIS;
- **zatwierdzające** - dotyczące stwierdzenia spełnienia wymagań techniczno-sanitarnych zawartych w przepisach prawa żywnościowego do prowadzenia działalności zakładów żywnościowo-żywnościowych - na wniosek podmiotów;
- **graniczne** - na wniosek podmiotów oraz w ramach systemu TRACES- NT, Single Window.

Tabela 1. Działalność kontrolna w 2024 r.

Rodzaj obiektu	Liczba obiektów pod nadzorem	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba mandatów karnych
Wytwórnice i automaty do lodów	15	12	0
Piekarnie	5	12	1/ 300 zł
Ciastkarnie	6	7	1/ 200 zł

Wytwórnice tłuszczów roślinnych i mieszanin tłuszczów zwierzęcych	2	0	0
Producenci pierwotni, rolniczy handel detaliczny, dostawcy bezpośredni	113	6	0
Przetwórnice owocowo-warzywne i grzybowe	2	99	0
Zakłady garmazeryjne	7	9	0
Zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego	1	1	0
Wytwórnice wyrobów cukierniczych	1	0	0
Browary i słodownie	2	0	0
Wytwórnice napojów alkoholowych	1	1	0
Wytwórnice suplementów diety	1	1	0
Producenci żywności w warunkach domowych	6	0	0
Inne wytwórnice żywności	1	2	0
Razem zakłady produkcji	163	150	2/ 500 zł
Sklepy spożywcze	146	155	22/ 5 500 zł
Kioski spożywcze	16	7	0
Magazyny hurtowe	12	13	1/ 250 zł
Środki transportu	43	0	0
Obiekty ruchome i tymczasowe	3	3	0
Inne obiekty obrotu żywnością	38	6	1/ 500 zł
Apteki	13	1	0
Razem zakłady obrotu żywnością	271	185	24/ 6 250 zł
Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	292	219	33/ 10 100 zł
W tym: mała gastronomia	157	106	12/ 3 050 zł
Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte w tym:	70	58	7/ 2 000 zł
- stołówki w domach wczasowych	9	3	0
- bloki żywienia w szpitalach	1	4	1/ 500 zł
- bloki żywienia w domach opieki społecznej	3	3	0
- stołówki w żłobkach	3	2	0
- stołówki szkolne	15	10	0
- stołówki na koloniach/półkoloniach/ obozach/ zimowiskach	15	22	4/ 1 100 zł
- stołówki w przedszkolach	16	12	1/ 200 zł
- inne zakłady żywienia	5	0	0
Razem zakłady żywienia	363	278	40/ 12 100 zł
Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	12	0	0
Ogółem zakłady/obiekty	809	613	66/ 18 850 zł

Tabela 2. Działalność kontrolna w latach 2022-2024 r.

	w.g ewidencji			Liczba przeprowadzonych kontroli			Ilość wydanych decyzji administracyjnych			Liczba obiektów nowouruchomionych			Ilość nałożonych mandatów/zł		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Zakłady produkcji	141	155	163	152	146	150	14	22	21	5	5	5	3/ 1000	6/ 1550	2/ 500
Obiekty obrotu żywnością	275	290	271	161	165	185	41	71	71	17	15	16	23/ 4900	12/ 2600	24/ 6250
Zakłady żywienia	360	369	363	303	227	278	89	92	130	25	25	33	44/ 12850	29/ 8800	40/ 12 100
Miejsca obrotu materiałami do kontaktu z żywnością	17	17	12	6	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem	793	831	809	622	541	613	144	185	222	47	45	54	70/ 18750	47/ 12950	66/ 18 850

III.2. Ogólna ocena stanu sanitarnego obiektów żywnościowo-żywnieniowych

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych. Zgodnie z obowiązującym prawem żywnościowym, obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności spoczywa na przedsiębiorcach branży spożywczej. Stan sanitarno-techniczny zakładów na przestrzeni ostatnich lat jest na podobnym poziomie. Największą liczbę kontroli usterkowych stwierdzono w zakładach żywienia zbiorowego typu otwartego.

Na terenie naszego powiatu w sezonie letnim organizuje się szereg imprez okazjonalnych, podczas których sprawowany jest bieżący nadzór sanitarny nad obiektami ruchomymi i tymczasowymi. Przeprowadzono 24 kontrole akcyjne podczas, których istotnych nieprawidłowości nie stwierdzono. Na przestrzeni ostatnich lat stan higieniczno-sanitarny obiektów podczas tych imprez jest zadowalający.

W 2024 r. zwiększyła się liczba zakładów prowadzących letni i zimowy wypoczynek dzieci i młodzieży. W związku z czym przeprowadzono 22 kontrole sanitarne, podczas których za stwierdzone nieprawidłowości higieniczno-sanitarne nałożono 4 mandaty karne.

Podczas letniego wypoczynku dzieci i młodzieży 2024 r. odnotowano jedno zatrucie pokarmowe w obiekcie kolonijnym (1 zatrucie pokarmowe w 2023r).

Tabela 3. Dane liczbowe - decyzje administracyjne za rok 2024

Liczba wydanych decyzji administracyjnych				Liczba wydanych decyzji płatniczych/kwota	
Ogółem	z naruszeniem przepisów	wykreślające z rejestru zakładów	zatwierdzające	decyzje płatnicze ogółem	kwota
222	128	3	81	309	23 821

Najczęściej występujące nieprawidłowości odnotowywane w skontrolowanych zakładach w 2024 roku:

✓ **produkcja żywności:**

- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ścian, sufitów, drzwi, podłóg,
- zły stan sanitarno-techniczny wyposażenia i sprzętu produkcyjnego,
- niewłaściwe warunki magazynowania środków spożywczych,

✓ **obróć żywnością:**

- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń,
- zły stan sanitarno-techniczny urządzeń chłodniczych,
- sprzęt porządkowy przetrzymywany niewłaściwie,

✓ **żywienie zbiorowe otwarte:**

- pomieszczenia zakładu oraz wyposażenie utrzymane brudno,
- niewłaściwe warunki magazynowania środków spożywczych,
- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ścian, sufitów,
- zły stan sanitarno-techniczny wyposażenia,

✓ **żywienie zbiorowe zamknięte:**

- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ścian, sufitów,
- niewłaściwe warunki higieniczno-sanitarne magazynowania środków spożywczych.

Informacje i wnioski konsumentów

W 2024 roku wpłynęło 20 wniosków o interwencję (22 w 2023 r.), w związku z czym przeprowadzono 31 kontroli (28 w 2023 r.), z czego 13 informacji potwierdzono (stosowano postępowanie mandatowe oraz administracyjne).

Wnioski o interwencję wniesione przez konsumentów dotyczyły:

- a) niewłaściwej jakości zdrowotnej środków spożywczych - 11
- b) niewłaściwego stanu higieniczno-sanitarnego zakładów - 9

Tabela 4

	Liczba otrzymanych wniosków o interwencję ogółem	liczba przeprowa- dzonych kontroli	Wnioski potwierdzone	w tym	Wnioski nie potwierdzone	w tym
				anonimowych		anonimowych
a)	11	16	6	1	5	0
b)	9	15	7	3	2	2

III.3. Działania podejmowane w ramach systemu RASFF (Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach)

Ważnym elementem polityki ochrony zdrowia ludności jest system RASFF, w ramach którego PPIS podejmuje działania zgodnie z kompetencjami. Zasada działania systemu RASFF opiera się na zbieraniu i szybkim przekazywaniu informacji o żywności, materiałach i wyrobach do kontaktu z żywnością mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia konsumentów. W ramach systemu dokonywana jest ocena stopnia zagrożenia dla zdrowia konsumentów, w wyniku pojawienia się na rynku środków spożywczych lub materiałów do kontaktu z żywnością szkodliwych dla zdrowia. System przewiduje także informowanie o podjętych w trybie pilnym środkach zaradczych.

W 2024 r. na terenie powiatu mrągowskiego w ramach funkcjonowania systemu RASFF podejmowano działania przedstawione w poniższej tabeli:

Tabela 5. Działania podejmowane w ramach systemu RASFF / AAC

Powiadomienia			Ogółem	Ilość przeprowa- dzonych kontroli	Ilość skontrolo- wanych obiektów	Ilość informacji uzyskanych telefonicznie
Rodzaj	Otrzymane	Przekazane do WPK - własne				
Alarmowe	9	0	9	1	1	7
Informacyjne w celu podjęcia działań	14	0	14	13	13	21
Informacyjne w celu zwrócenia uwagi	5	1	6	0	0	11
Powiadomienie o niezgodności	4	0	4	3	3	3
Powiadomienie o fałszowaniu	0	0	0	0	0	0
SUMA	32	1	33	17	17	42

III.4. Jakość zdrowotna środków spożywczych

Kontrole przeprowadzono w ramach urzędowej kontroli żywności i badań monitoringowych zanieczyszczeń żywności, materiałów i wyrobów kontaktujących się z żywnością. Podstawą podejmowania działań w tym zakresie był „Plan pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej na 2024 r.” wskazujący liczbę i kierunki badań próbek. Realizując powyższe zadania poddano badaniom laboratoryjnym **193 próbki**. Zakwestionowano **8 próbek** (7 próbki środków spożywczych i 1 wymaz sanitarny). Zgodnie z w/w planem pobrano próbkę produktów pn. „Lody z automatu-śmietankowe” oraz pn. „Sznycle z fileta z piersi kurczaka” do badań laboratoryjnych w kierunku mikrobiologii. Badania laboratoryjne wykazały odpowiednio przekroczenie limitu Enterobacteriaceae oraz wykrycie obecności Salmonella Spp. W związku z powyższym przekazano dwa powiadomienia informacyjne w celu podjęcia działań do WPK systemu RASFF w WSSE w Olsztynie.

Tabela 6. Wykaz próbek pobranych zgodnie z planem pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla PSSE w Mragowie na rok 2024

Rodzaj próbek	Liczba pobranych próbek											
	Ogółem			krajowych			UE			z importu		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Mięso, podroby i przetwory mięsne	12	7	12	7	2	7	5	5	5	-	-	-
Drób, podroby i produkty drobiarski, jaja i ich przetwory	9	7	15	9	2	15	-	5	-	-	-	-
Ryby, owoce morza i ich przetwory	17	15	11	17	6	11	-	9	-	-	-	-
Mleko i przetwory mleczne	16	12	22	11	12	22	5	-	-	-	-	-

Ziarno zbóż i produkty na bazie ziaren w tym wyroby piekarnicze	17	10	9	16	8	7	1	1	1	-	1	1
Słodycze łącznie z czekoladą	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Cukry i podobne/ cukier/Miód	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Warzywa ogrodowe i ich podstawowe produkty pochodne z wyłączeniem grzybów	21	7	16	13	5	9	7	1	7	1	1	-
Orzechy w tym arachidy	-	2	2	-	-	-	-	1	-	-	1	2
Owoce i ich podstawowe produkty pochodne	16	15	18	7	9	13	5	2	3	4	4	2
Grzyby	1	-	2	1	-	2	-	-	-	-	-	-
Tłuszcze i oleje roślinne jadalne	5	3	2	5	2	1	-	1	1	-	-	-
Nasiona i owoce oleiste	2	1	2	2	-	2	-	1	-	-	-	-
Majonezy, musztardy, sosy	-	3	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Woda, wodne napoje i związane składniki	-	1	2	-	1	1	-	-	1	-	-	-
Niesłodkie ekstrakty i składniki sosów, Dania zawierające gotowe posiłki z wyłączeniem pizzy, sandwichy i produktów faszerowanych	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Zioła, przyprawy i podobne produkty	-	1	7	-	1	1	-	-	-	-	-	6
Składniki gorących napojów i naparów/ Nasiona (kawa, kakao i podobne)	11	7	10	4	5	3	-	-	0	7	2	7
Dania złożone, Przeznaczenie = Gotowe do spożycia LUB Przeznaczone do spożycia po ugotowaniu	16	20	15	16	20	15	-	-	-	-	-	-
Żywność dla niemowląt i małych dzieci	4	34	3	3	30	1	1	3	1	-	1	1

Żywność dla określonych diet/Suplementy diety i podobne preparaty	4	4	5	3	1	3	1	3	1	-	-	1
Pozostałe - Żywność dla określonych grup z rozporządzenia (UE) 609/2013 (tj. żywność specjalnego przeznaczenia medycznego, środki spożywcze zastępujące całodzienną dietę, do kontroli masy ciała)	1	1	2	-	1	2	1	-	-	-	-	-
Macierze nieżywnościowe/ Materiały przeznaczone do kontaktu z żywnością	2	2	2	-	-	-	-	-	-	2	2	2
Smażone lub ekstrudowane produkty zbożowe lub produkty z warzyw korzeniowych, w tym chipsy, chrupki, frytki i analogiczne wyroby na bazie ciast	2	1	1	2	1	-	-	-	1	-	-	-

III.5. Żywnienie w wybranych zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego

Żywnienie zbiorowe zamknięte jest szczególnie istotnym elementem podstawowej formy wyżywienia dla określonych środowisk m.in. pacjentów szpitali, dzieci w szkołach i przedszkolach, żłobkach, młodzieży w bursach, internatach, zakładach specjalnych i wychowawczych, pensjonariuszy domów pomocy społecznej.

Od 1 września 2016 r. obowiązuje Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz.U. 2016, poz. 1154). Stanowi ono akt wykonawczy do ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

W żywieniu zbiorowym realizowanym w jednostkach systemu oświaty nastąpiło ograniczenie stosowanych do produkcji potraw środków spożywczych: typu kostki bulionowe, przyprawy z dodatkiem soli, wysoko słodzone syropy owocowe oraz utwardzone tłuszcze roślinne przy jednoczesnym promowaniu spożycia owoców i warzyw, mleka i produktów mlecznych oraz w sklepikach szkolnych – posiłków (kanapek, sałatek) zamiast słodkich przekąsek.

W wyniku przeprowadzonych kontroli w nadzorowanych placówkach systemu oświaty na przestrzeni ostatnich lat można wnioskować, że nastąpiła poprawa sposobu żywienia. Można zaobserwować zaangażowanie kierownictwa placówek do dostosowywania się do obowiązujących przepisów prawnych. Podczas kontroli dokonywano instruktaży dla pracowników kuchni, co przyniosło zadowalające efekty w sposobie planowania i przygotowywania posiłków. Wszystkie skontrolowane placówki systemu oświaty dostosowały się do wymagań Rozporządzenia Ministra Zdrowia dotyczącego żywienia dzieci i młodzieży. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń zakładów.

Tabela 8. Wyniki kontroli przeprowadzonych w nadzorowanych jednostkach systemu oświaty w 2024 r.

Typ obiektów	Liczba obiektów		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów, w których stwierdzono niezgodności		Liczba wydanych decyzji administracyjnych	Liczba mandatów /na kwotę
	Nadzorowanych	Skontrolowanych	Ogółem	W tym: w zakresie rozporządzenia MZ	Ogółem	W tym: w zakresie rozporządzenia MZ	W celu poprawy stanu sanitarnego	
Sklepiki szkolne	7	2	2	2	0	0	0	0
Stołówki szkolne	15	8	10	8	2	0	2	0
Stołówki w przedszkolach	16	9	12	9	1	0	1	1/ 200
Stołówki w bursach i internatach	1	1	2	1	1	0	1	1/ 200
Stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych	2	0	0	0	0	0	0	0

Ocena jakości żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego

Na podstawie pobranych jadłospisów dekadowych przeprowadzono 8 ocen jakości żywienia:

- 2 jadłospisy w domach opieki społecznej
- 1 jadłospisy w stołówkach szkolnych
- 5 jadłospisy w stołówkach przedszkolnych.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w ocenianych jadłospisach dotyczyły:

- zbyt małej podaży warzyw i owoców
- zbyt małego udziału ryb i roślin strączkowych suchych
- zbyt małej podaży mleka i przetworów mlecznych.

Ocena pod względem ilościowym dokonywana była przy użyciu:

- „Norm Żywienia dla Populacji Polski” M. Jarosz Warszawa 2017 r.,
- „Tabele Wartości Odżywczej Produktu Spożywczych i Potraw”, H. Kunachowicz i współpracownicy Warszawa 2017 r.

Aktualne normy żywienia nie stanowią dokumentu o charakterze obligatoryjnym, ani nie są przedmiotem żadnego aktu prawnego. Są natomiast praktyczną podstawą do realizacji racjonalnego żywienia. W opiniach zostały zawarte wskazówki mające na celu poprawę jakości żywienia.

III.6. Kontrole tematyczne

Wśród zagadnień tematycznych realizowanych w 2024 r. uwagę poświęcono:

- nadzorowi nad sposobem i poprawnością zagospodarowania towaru niesprzedanego tj. pieczywa i wyrobów ciastkarskich w zakładach produkcji i obrotu,
- nadzorowi nad produkcją i wprowadzaniem do obrotu zbóż konsumpcyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem dokumentacji dot. traceability,
- weryfikacji dowodów działań przeprowadzonych przez producentów żywności w ramach kontroli wewnętrznej ze szczególnym uwzględnieniem przepisów prawnych i planów badań produktów opartych na ocenie ryzyka - badania właścicielskie w zakresie zanieczyszczeń mikrobiologicznych nadzorowi nad jakością zdrowotną tłuszczów smażalniczych w zakładach produkcyjnych oraz zakładach gastronomicznych,
- wzmożony nadzór warunków higieniczno-sanitarnych zakładu podczas letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży.

III.7. Kontrole akcyjne

Kontrole akcyjne przeprowadzone w 2024 roku dotyczyły:

- warunków higieniczno-sanitarnych stoisk gastronomicznych podczas imprez masowych,
- nadzoru nad sprzedażą dziczyzny, mięsa wieprzowego oraz sposobu zagospodarowania odpadów pochodzenia zwierzęcego w zakładach w związku z występowaniem w Polsce przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF),
- warunków przechowywania i znakowania wód butelkowanych,

- wzmożonego nadzoru przedsięwziętecznego nad wprowadzaniem do obrotu maku do celów konsumpcyjnych,
- warunków higieniczno-sanitarnych sprzedaży owoców miękkich oraz ich pochodzenie.

III. 8. Wnioski i spostrzeżenia

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów żywnościowych w powiecie mławowskim jest zróżnicowany. Wynika to przede wszystkim z faktu, że przedsiębiorstwa działające na naszym terenie stanowią obszerną grupę zakładów produkcyjnych, usługowych, handlowych, transportowych, żywienia zbiorowego oraz związanych z funkcjonowaniem obiektów użyteczności publicznej (szpitale, żłobki, przedszkola, szkoły, domy opieki). Działają zarówno obiekty nowoczesne, jak i stare, małe (sklepy w rejonach wiejskich) i bardzo duże (wielkopowierzchniowe obiekty handlowe -supermarkety). W 2024r stan sanitarny zakładów żywnościowo-żywnościowy był na podobnym poziomie co w latach ubiegłych.

Podczas przeprowadzania kontroli w zakładach celem poprawy kultury bezpieczeństwa żywności dokonywano instruktażu dla personelu.

IV. ŚRODOWISKO PRACY

Sekcja Higieny Pracy wykonuje zadania z zakresu ochrony zdrowia populacji ludzi pracujących. Dwa podstawowe cele tj.:

- ✓ *poprawa warunków pracy w aspekcie zdrowotnym*
- ✓ *profilaktyka chorób zawodowych*

są realizowane poprzez:

- kontrolę stanowisk pracy w zakładach,
- ocenę zdrowotną warunków środowiska pracy,
- pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia,
- ocenę stopnia narażenia na czynniki szkodliwe i uciążliwe dla zdrowia,
- monitoring zagrożeń zawodowych,
- ocenę podejmowanych środków zapobiegawczych,
- ocenę ryzyka zawodowego,
- ocenę badań kontrolnych lekarskich pracowników i prowadzonej profilaktyki zawodowej,
- promocję zdrowia w środowisku pracy,
- egzekwowanie poprawy na drodze postępowania administracyjnego.

Ponadto w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego egzekwowano:

- przestrzeganie przez osoby wprowadzające substancje i mieszaniny chemiczne do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz przez użytkowników substancji i mieszanin chemicznych obowiązków wynikających z ustawy o substancjach i mieszaninach chemicznych i rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady,

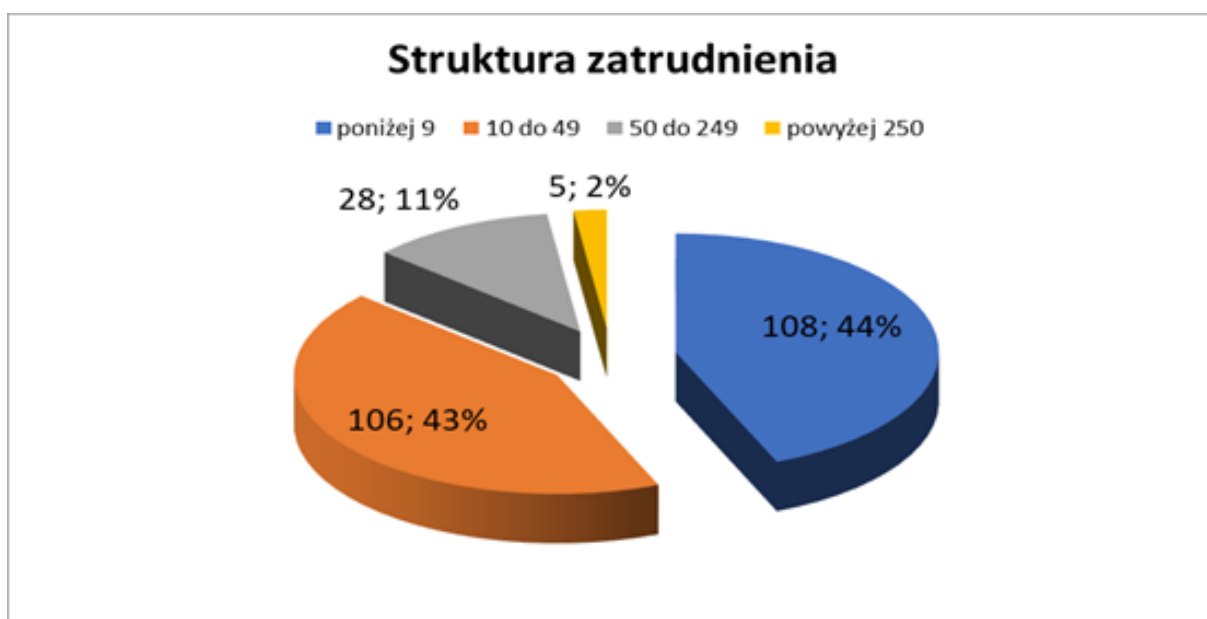
- przestrzeganie przez podmioty wprowadzające do obrotu prekursory narkotyków grupy 2 i 3 obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady,
- przestrzeganie zakazu produkcji i obrotu środków zastępczych (dopalaczy) wynikającego z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- przestrzeganie przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej,
- przestrzeganie przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu i stosowania oraz właściwości środków powierzchniowo czynnych i detergentów,
- przestrzeganie przepisów dotyczących produkcji i wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych,
- realizację przez pracodawców przepisów prawnych w zakresie narażenia zawodowego na czynniki rakotwórcze lub mutagenne.

IV.1. Charakterystyka nadzorowanego terenu

Pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej powiatu mławowskiego znajdowało się 247 zakładów. Lista ta jest w ciągu roku weryfikowana, a liczba zakładów objętych nadzorem zmienia się na skutek przekształceń, upadłości, bądź tworzenia się nowych jednostek gospodarczych. W roku 2024 w będących pod nadzorem zakładach zatrudnionych było 7503 osoby.

W powiecie mławowskim niezmiennie przeważają zakłady małe zatrudniające do 9 osób, stanowiące 44,0 % ogólnej liczby zakładów. Liczbowa przewaga zakładów małych od szeregu lat ma trwały charakter. Natomiast procentowy udział zakładów zatrudniających powyżej 49 osób w całej strukturze wynosi 13% z czego zaledwie 2% to zakłady zatrudniające powyżej 250 osób.

Rys. 1. Struktura zakładów wg wielkości zatrudnienia

Na terenie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Mrągowie występują zakłady zaklasyfikowane do grup, które przedstawia zestawienie:

Numer Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)	Nazwa grupowania	Liczba zakładów w ewidencji
01	Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	11
02	Leśnictwo i pozyskiwanie drewna	4
03	Rybnictwo	2
08	Pozostałe górnictwo i wydobywanie	1
10	Produkcja artykułów spożywczych	10
13	Produkcja wyrobów tekstylnych	3
14	Produkcja odzieży	1
16	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	10
17	Produkcja papieru i wyrobów z papieru	0
18	Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	2
22	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	3
23	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2
25	Produkcja metalowych wyrobów gotowych , z wyłączeniem maszyn i urządzeń	14
27	Produkcja urządzeń elektronicznych	2
28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowanych	5
30	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	2
31	Produkcja mebli	5
32	Pozostała produkcja wyrobów	1
35	Wytwarzanie i zaopatrywanie	3
36	Pobór , uzdatnianie i dostarczanie wody	1
37	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	2
38	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów, odzysk surowców	7
41	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	9
43	Roboty budowlane specjalistyczne	5
45	Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych	15

46	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	18
47	Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	34
49	Transport lądowy oraz transport rurociągowy	0
52	Magazynowanie i działalność usługowa	1
53	Działalność pocztowa i kurierska	3
55	Zakwaterowanie	14
64	Finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych	6
65	Ubezpieczenia, reasekuracja oraz fundusze emerytalne, z wyłączeniem obowiązkowego ubezpieczenia społecznego	2
68	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1
69	Działalność prawnicza, rachunkowo-księgowa i doradztwo podatkowe	1
71	Działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne	1
72	Badania naukowe i prace rozwojowe	2
73	Reklama , badanie rynku i opinii publicznej	1
77	Wynajem i dzierżawa	2
81	Działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni	0
84	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	5
85	Edukacja	15
86	Opieka zdrowotna	8
87	Pomoc społeczna z zakwaterowaniem	2
91	Działalność bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostała działalność związana z kulturą	3
93	Działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna	0
94	Działalność organizacji członkowskich	1
96	Pozostała indywidualna działalność usługowa	7

Ze względu na fakt, że powiat mławowski charakteryzują w większości placówki handlu hurtowego i detalicznego oraz zakłady o profilu produkcji rolno-spożywczej, drzewnym, meblarskim i produkcji wyrobów metalowych najczęściej występującym narażeniem zawodowym są czynniki szkodliwe; hałas, pył, związki chemiczne, wibracja.

IV.2.0. Analiza stanu sanitarno-higienicznego zakładów

Celem kontroli zakładów pracy jest m.in. ocena stanu sanitarnego uwzględniająca: organizację i stopień zabezpieczenia stanowisk pracy przed oddziaływaniem czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia, zaplecze higieniczno-sanitarne, wielkość tego zaplecza i jego niezbędne wyposażenie (szafki na odzież, odpowiednie siedziska, umywalki, kabiny natryskowe itp.) wyposażenie pracowników w odzież roboczą i sprzęt ochrony osobistej, zaopatrzenie w środki czystości.

Natomiast głównym celem nadzoru sprawowanego przez organy Inspekcji Sanitarnej nad warunkami pracy jest ustalenie źródeł emisji czynników szkodliwych i uciążliwych, ich identyfikacja oraz wyeliminowanie bądź zminimalizowanie powodowanych przez nie negatywnych skutków zdrowotnych.

W związku z powyższym przeprowadzone kontrole sanitarne, mając przede wszystkim na uwadze szeroko pojętą profilaktykę chorób zawodowych, zmierzały do rozpoznania, oceny i ograniczenia zagrożeń zdrowotnych w środowisku pracy.

W roku 2024 skontrolowano **86** zakładów pracy.

W skontrolowanych zakładach najczęściej stwierdzano następujące uchybienia:

- ✓ brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy,
- ✓ zapewnienia właściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń socjalno-sanitarnych,
- ✓ zapewnienia właściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń pracy,
- ✓ zapewnienia opracowanej dokumentacji oceny ryzyka na stanowiskach pracy,
- ✓ przekroczenia normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia (NDS/N),

Szczegółową działalność kontrolno-represyjną PSSE przedstawia tabela nr 1 i 2

Tabela 1. Bieżący nadzór w powiecie mrągowskim

P(G)SSE	Liczba zakładów pracy skontrolowanych	Liczba kontroli	Liczba wydanych decyzji ogółem	W tym decyzji:		
				Unieruchamiających stanowisko /oddział / zakład pracy*	dotyczących poprawy warunków pracy	dotyczących badań i pomiarów czynników szkodliwych
1	2	3	4	5	6	7
Mrągowo	86	109	23	0	13	11

W 2024 r. pracownicy pionu higieny pracy PIS powiatu mrągowskiego przeprowadzili **kontrole w 86 zakładach.**

Ogółem wydano **23 decyzje** merytoryczne.

Wydane decyzje dotyczyły głównie poprawy warunków pracy w nadzorowanych zakładach w zakresie m. in.:

- ✓ *problematyki badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (głównie przeprowadzenia pomiarów czynników szkodliwych).*

Wyegzekwowanie od pracodawców obowiązku przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, w konsekwencji wykazało przekroczenia normatywów higienicznych na stanowiskach pracy w 2 zakładach.
Nie wystawiono żadnej decyzji unieruchamiającej stanowisko/oddział/zakład pracy.

Tabela 2. Postępowanie egzekucyjne w powiecie mrągowskim

P(G)SSE	Liczba nałożonych mandatów	Kwota nałożonych mandatów	Liczba tytułów wykonawczych	Liczba postanowień o nałożeniu grzywny	Kwota nałożonych grzywien	Liczba ściągniętych grzywien	Liczba upomnień
Mrągowo	0	0	0	0	0	0	0

W roku 2024 nie nałożono żadnego mandatu karnego.

IV.2.1. Analiza narażenia zawodowego

Obrazem warunków pracy są wyniki badań czynników szkodliwych (chemicznych i fizycznych) dla zdrowia w środowisku pracy.

Pomiary w środowisku pracy, zgodnie z obowiązującymi przepisami, przeprowadzane są przez akredytowane laboratoria.

Badania i pomiary środowiskowe, tak jak w latach ubiegłych dotyczyły głównie następujących grup czynników:

- ✓ substancji chemicznych
- ✓ pyłów
- ✓ hałasu
- ✓ drgań

Zakłady, w których w 2024 występowały przekroczenia NDS/N czynników szkodliwych, wg działów PKD przedstawia tabela nr 3 (dotyczy również postępowań prowadzonych z lat poprzednich).

Tabela 3.

PKD	Opis działu	Przekroczenia NDS i NDN - liczba zakładów			
		Związki chemiczne	Pył	Hałas	Drgania
16	produkcja wyrobów z drewna z wyłączeniem mebli	-	2	3	-
22	produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych	1	-	-	-

Informacje liczbowe dotyczące zakładów pracy, w których istniały przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia (NDS/NDN) w powiecie mrągowskim w 2024 roku oraz podejmowane działania PIS przedstawia tabela 4.

Tabela 4. Nadzór bieżący nad zakładami pracy

Z P(G)SSE	Liczba zakładów pracy w których stwierdz. przekrocz. NDS/NDN	Liczba pracowników pracujących w przekroczeniach				Liczba wydanych decyzji dot. obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych
		NDS/ NDN (ogółem)	NDS czyn. chemi- cznych	Pyły	NDN czyn. fizycznych	
Mrągowo	4	8	2	2	4	2

Z tabeli nr 4 wynika, iż najwięcej osób pracujących w przekroczeniach powyżej NDS/N narażonych jest na hałas (**4** osoby).

W skutek podjętych działań technicznych i organizacyjnych poprawiono warunki pracy w zakresie przekroczeń normatywów higienicznych pracownikom na **7** stanowiskach. Pozostałe postępowania w zakresie wyeliminowania istniejących przekroczeń dopuszczalnych normatywów kontynuowane są w roku bieżącym.

W roku 2024 wydano **2** decyzje dotyczących obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych i kontynuowano **2** postępowania na obniżenie stężeń i natężeń czynników szkodliwych w środowisku pracy.

Podjęte przez pracodawców działania techniczne to m.in.:

- ✓ wymiana i okresowe remonty posiadanych maszyn i urządzeń,

Działania organizacyjne podjęte przez pracodawców:

- ✓ ograniczenie czasu ekspozycji, w tym również stosowanie przerw w pracy,
- ✓ rotacja pracowników na stanowiskach pracy,
- ✓ oznakowanie stref nadmiernego hałasu,
- ✓ opracowanie i wdrożenie programu organizacyjno-technicznego zmierzającego do ograniczenia narażenia na przekroczony hałas i drgania mechaniczne,
- ✓ zastosowanie rozwiązań organizacyjnych polegających na usytuowaniu i zorganizowaniu stanowisk pracy tak, aby pracownicy zatrudnieni na innych stanowiskach nie byli narażeni na te czynniki,
- ✓ szkolenie i informowanie pracowników o występującym narażeniu,
- ✓ wyposażenie pracowników w odpowiednio dobrane środki ochrony indywidualnej.

Poprawa innych warunków pracy – nie związanych z przekroczeniami NDN i NDS dotyczyła najczęściej wyegzekwowania poprzez działania kontrolno-represyjne prawidłowych, zgodnych z obowiązującymi przepisami pomieszczeń pracy oraz pomieszczeń higieniczno- sanitarnych i ich prawidłowego wyposażenia.

Na terenie powiatu liczba zakładów o szczególnym zagrożeniu (wg kryteriów ustalonych przez WSSE tj. co najmniej 5-cio krotne przekroczenia NDS/N czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy i/lub narażenie na czynniki rakotwórcze, mutagenne, reprotoksyczne na koniec roku 2024 wynosiła 27. Łączna liczba osób narażonych w zakładach o największych zagrożeniach zawodowych wynosi obecnie 172 osoby i 57

osób pracujących w kontakcie (badania środowiskowe wykazały krotność NDS czynnika poniżej 0,1).

Zakłady umieszczone w w/w wykazie znajdują się pod szczególnym nadzorem PIS i obligatoryjnie kontrolowane są corocznie.

W 2024 roku, w ramach nadzoru nad obowiązkiem wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, wystawiono łącznie 11 decyzji nakazujących, w których nakazy dotyczyły przede wszystkim:

- ✓ braku aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych – 40 nakazów,
- ✓ przekroczeń NDS i NDN czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy – 5 nakazów,

W dalszym ciągu szczególnej troski wymagają małe i średnie przedsiębiorstwa, które przeważają w strukturze gospodarczej powiatu.

Wyniki kontroli jednoznacznie wskazują na występowanie i niestety utrzymywanie się w tych przedsiębiorstwach nieprawidłowości w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny.

Niezbędnym elementem pracy pionu higieny pracy stało się zatem oprócz działań kontrolnych, rozwijanie działań prewencyjnych, stosowanie środków doradczych informacyjnych, szczególnie przy wdrażaniu nowych przepisów, których zastosowanie sprawia trudności pracodawcom i służbom bhp.

IV.3.0. Nadzór nad substancjami i mieszaninami chemicznymi, prekursorami oraz produktami biobójczymi

Nadzór Inspekcji Sanitarnej powiatu mrągowskiego w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o substancjach i mieszaninach chemicznych, sprawowanie nadzoru nad substancjami i mieszaninami chemicznymi w związku z obowiązkiem rozporządzenia nr 1907/2006 REACH i rozporządzenia nr 1272/2008 CLP, ustawy o produktach biobójczych oraz nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 prowadzony był w zakładach pracy oraz u wprowadzających je do obrotu.

IV.3.1. Wprowadzanie do obrotu substancji i mieszanin chemicznych

W 2024 roku Sekcja Higieny Pracy obejmowała nadzorem 10 obiektów wprowadzających do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne. W ramach nadzoru wykonano 17 kontroli sanitarnych. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV.3.2. Stosowanie w działalności zawodowej substancji i mieszanin chemicznych

Na terenie powiatu mrągowskiego w 2024 roku objęto nadzorem 63 zakłady stosujące w działalności zawodowej substancje i mieszaniny chemiczne. Przeprowadzono w tym zakresie 64 kontrole sanitarne, które nie wykazały uchybień.

IV.3.3. Prekursory narkotyków Kat. 2 i 3

W 2024 r. objęto nadzorem 9 zakładów stosujących prekursory (kat. 3 i 2) i 2 podmioty wprowadzające je do obrotu. Wykonano w tym zakresie 11 kontroli. Przeprowadzone kontrole nie wykazały uchybień

IV.3.4. Środki zastępcze

Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadzi - nieustannie od 2010 r. - działania na rzecz zapobiegania stosowania środków zastępczych popularnie zwanych „dopalaczami”.

W roku 2024 nie przeprowadzono kontroli w tym zakresie.

Ponadto prowadzony jest monitoring zatruc środków zastępczymi.

W 2024 r. do PPIS w Mrągowie zgłoszono jedno zatrucie środkami zastępczymi.

IV.3.5. Produkty biobójcze

W powiecie mrągowskim nie istnieje żaden producent ani importer produktów biobójczych.

W 2024r. przeprowadzono 35 kontroli sanitarnych w 21 zakładach stosujących w swojej działalności produkty biobójcze i 7 wprowadzających je do obrotu.

Przeprowadzone kontrole nie wykazały uchybień.

IV.4. Substancje, mieszaniny, czynniki lub procesy rakotwórcze lub mutagenne w środowisku pracy

W 2024r. w zakresie narażenia na czynniki rakotwórcze, mutagenne i reprotoksyczne objęto nadzorem 27 zakładów.

Przeprowadzone w tym zakresie kontrole, wykazały w dwóch przypadkach brak aktualnych badań i pomiarów szkodliwego dla zdrowia czynnika o działaniu rakotwórczym (pył drewna) na stanowiskach pracy i w jednym przypadku przekroczenie dopuszczalnych normatywów pyłu drewna na stanowisku pracy. Wydano 2 decyzje nakazujące.

Uchybienia dotyczą dwóch zakładów, w obu zakładach postępowanie kontynuowane jest w roku bieżącym.

W nadzorowanych zakładach występuje narażenie na pył drewna, krystaliczną krzemionkę, epoksyetan, formaldehyd oraz siarczan VI niklu II sześciowodny, chlorku niklu II sześciowodny, ELPELYT SB 45 (formaldehyd). W warunkach narażenia zawodowego na czynniki rakotwórcze, mutagenne, reprotoksyczne zatrudnionych jest 172 pracowników i 57 pracowników pracujących w kontakcie (badania środowiskowe wykazały krotność NDS czynnika poniżej 0,1).

Zakłady te znajdują się w wykazie zakładów o szczególnym zagrożeniu i są pod szczególnym nadzorem Inspekcji Sanitarnej.

Ponadto w 2024 r. dokonano dwóch kontroli firm, które zgłosiły do PPIS w Mrągowie zamiar przeprowadzenia prac w kontakcie z azbestem na terenie powiatu mrągowskiego. Jedną z firm wykonywała prace polegające na usuwaniu płyt cementowo-azbestowych z dachu budynku gospodarczego w miejscowości Krzywy Róg. Pracownikom zabezpieczono odzież ochronną, środki ochrony indywidualnej oraz zapewniono możliwość korzystania z dostępu do wody bieżącej. Teren prac oznakowano a usunięte płyty zabezpieczono i oznakowano.

Druga kontrola odbyła się podczas wykonywania prac załadunku zabezpieczonych elementów poroju dachowego (płyty z eternitu) z budynku gospodarczego na terenie Miasta Mrągowa. Pracownik w trakcie prac wyposażony był w maskę FFP2,

jednoczęściowy kombinezon ochronny z kapturem, rękawice ochronne, obuwie robocze. Zdemontowane płyty zawierające azbest były opakowane folią i oznakowane etykietą z literą „a” i napisem „Uwaga! Zawiera azbest”.

Samochód ciężarowy do transportu wyposażony był w ruchomy wysięgnik i pasy do załadunku zabezpieczonych elementów oraz zbiornik wody z możliwością ręcznego dozowania.

IV.5. Produkty kosmetyczne

Sekcja Higieny Pracy PSSE W Mrągowie obejmuje nadzorem produkty kosmetyczne.

W 2024 r. objęto nadzorem jeden zakład, który ujęty był w wykazie zakładów wytwarzających produkty kosmetyczne. Nie dokonano kontroli ponieważ, zakład nie rozpoczął działalności produkcyjnej a został złożony wniosek o wykreślenie tego zakładu z wykazu zakładów wytwarzających produkty kosmetyczne.

W ewidencji zakładów znajdują się 4 obiekty zajmujących się obrotem produktów kosmetycznych. W 2024 r. dokonano 9 kontroli (w tym 6 kontroli problemowych) w tych obiektach. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV.6. Biologiczne czynniki szkodliwe w środowisku pracy

Na terenie powiatu mrągowskiego w 2024 r. dokonano kontroli 42 zakładów, w których występuje narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne.

W wyniku podjętych działań w dwóch zakładach stwierdzono nieprawidłowości.

Nieprawidłowości dotyczyły zapewnienia opracowanej dokumentacji oceny ryzyka na stanowiskach pracy, na których występuje narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne w kontrolowanych zakładach.

W zakładach będących pod nadzorem PSSE w Mrągowie w warunkach narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne pracuje 1336 pracowników, z czego 350 zatrudnionych jest w warunkach narażenia na działanie czynników biologicznych zakwalifikowanych do grupy 3. Narażenia pracowników na czynniki biologiczne zakwalifikowane do grupy 4 nie stwierdzono.

W kontrolowanych zakładach narażenie wynika z niezamierzonego użycia czynnika biologicznego, a pracodawcy zapewniają środki zapobiegawcze przewidziane dla szkodliwego czynnika biologicznego zakwalifikowanego do najwyższej grupy zagrożenia, określonego w dokumentacji oceny ryzyka zawodowego (klasyfikacja i wykaz). W przypadku ujęcia w wykazie czynników zakwalifikowanych do grupy 3 pracodawcy prowadzą rejestry prac i pracowników pracujących w narażeniu na te czynniki.

W 2024r. stwierdzono 5 przypadków chorób zawodowych wynikający z narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne w środowisku pracy.

W wyniku działań inspekcji w nadzorowanych zakładach egzekwowano opracowanie dokumentacji oceny ryzyka zawodowego z uwzględnieniem narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne, z którą zapoznano pracowników. Identyfikacja zagrożeń zawodowych w środowisku pracy pozwala na dobór właściwych środków zapobiegawczych celem ochrony zdrowia pracowników.

W kontrolowanych zakładach prowadzone są rejestry zachorowań na choroby zawodowe i podejrzeń o takie choroby oraz rejestry prac i pracowników, tam gdzie występuje narażenie na czynniki biologiczne zakwalifikowane do grupy 3 lub 4.

Podczas przeprowadzonych kontroli sanitarnych informowano pracodawców o dostępności i zasadności szczepień ochronnych.

Profilaktyka medyczna

Na bieżąco przeprowadzane są badania profilaktyczne pracowników – wstępne, okresowe, kontrolne.

IV.7. Choroby zawodowe

Jednym z ważniejszych elementów w działalności Inspekcji Sanitarnej jest by sprawowany nadzór nad zakładami pracy obejmował problematykę zapobiegania chorobom zawodowym.

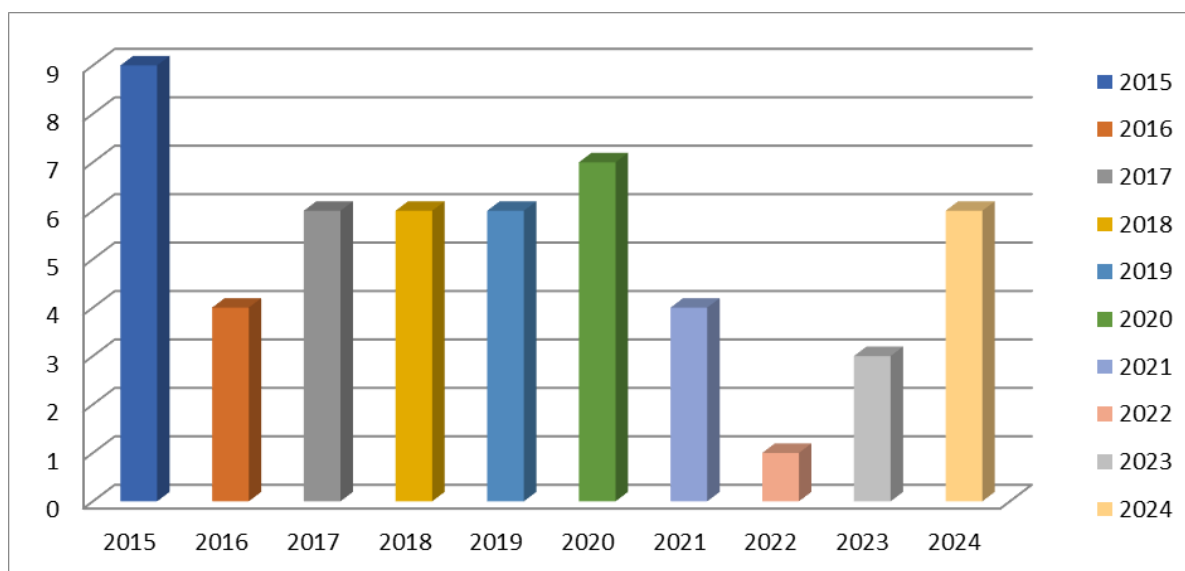
Następstwem pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia mogą być choroby zawodowe.

W 2024r. w powiecie mrągowskim przeprowadzono 6 postępowań w sprawie chorób zawodowych. W wyniku przeprowadzonych postępowań wydano 6 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej i nie wydano żadnej decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

W 2024 r. u zatrudnionych z powiatu mrągowskiego stwierdzono 6 chorób zawodowych, w roku 2023 stwierdzono 3 choroby zawodowe.

Choroby zawodowe stwierdzane u pracowników zatrudnionych w zakładach pracy z terenu powiatu mrągowskiego na przestrzeni ostatnich 10 lat przedstawia rys.3.

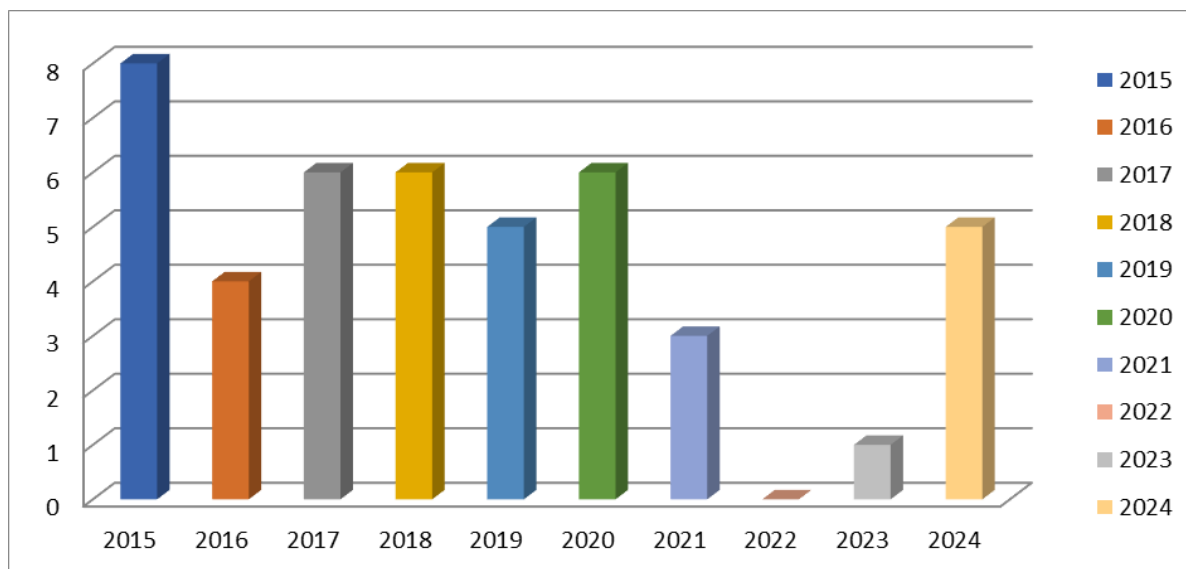
Rys. 3 Choroby zawodowe stwierdzone w powiecie mrągowskim w latach 2015 – 2024

W 2024 r. stwierdzono 6 chorób zawodowych. W jednym przypadku była to choroba narządu głosu u nauczycielki, a w pięciu pozostałych borelioza u pilarza, leśniczego i rolników.

Z analizy danych od 2015 roku wynika, że najczęściej stwierdzane są zachorowania na choroby zakaźne lub inwazyjne albo ich następstwa (pozycja 26 wykazu chorób zawodowych z 2009 r.).

Rys. 4. Choroby zawodowe - zachorowania na choroby zakaźne lub inwazyjne albo ich następstwa (poz. 26 wykazu) stwierdzone w powiecie mrągowskim w latach 2015 – 2024

Spośród czynników wywołujących choroby zawodowe w powiecie mrągowskim największy udział mają czynniki biologiczne. Endemiczny charakter województwa warmińsko – mazurskiego pod względem zachorowań na boreliozę jest powodem odnotowywania wysokich wskaźników zapadalności na tą jednostkę chorobową rozpatrywaną również jako choroba zawodowa (głównie dotyczy to pracowników leśnych i rolników).

IV.8. Współpraca z instytucjami i innymi organami

Współpraca PPIS instytucjami/organami ukierunkowana była na koordynację podejmowanych działań oraz doskonalenie przepływu i wykorzystywania informacji posiadanych przez poszczególne urzędy i instytucje.

Do **Państwowej Inspekcji Pracy** na bieżąco przekazywane są wydane przez PPIS w Mrągowie decyzje dotyczące chorób zawodowych pracowników zatrudnionych w nadzorowanych zakładach pracy.

Podczas czynności kontrolnych wykonywanych w kontrolowanych zakładach pracy, wymieniane są informacje dotyczące poprawy warunków pracy i zapobiegania chorobom zawodowym związanym z warunkami pracy w zakładach, poprzez konfrontację protokołów o naruszeniu przepisów. PIP w ramach współdziałania niektórych organów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy informuje o stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowościach w zakresie wprowadzania do obrotu substancji i preparatów chemicznych w celu wykorzystania ich zgodnie z kompetencjami PIS.

Współpraca ze **slużbą medycyny pracy** opiera się głównie na wzajemnym przekazywaniu informacji z zakresu narażenia zawodowego osób ubiegających się o chorobę zawodową.

IV.9. Promocja zdrowia w zakładach pracy

W 2024 r. podczas kontroli zakładów pracy kontynuowano nadzór w zakresie przestrzegania zakazu palenia wyrobów tytoniowych. Z przeprowadzonych kontroli wynika, że w zakładach przestrzegany jest zakaz palenia wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich i elektronicznych.

Ponadto pracownicy Sekcji Higieny Pracy PSSE w Mrągowie podczas wykonywania czynności kontrolnych w nadzorowanych zakładach pracy zwracają uwagę pracodawców na fakt, iż to oni poprzez swoje działania w stosunku do zatrudnianych pracowników promując zdrowie, tworzą i modyfikują środowisko pracy tak, by nie zagrażało zdrowiu, ale również oddziaływało pozytywnie na stan zdrowia.

Celem promocji zdrowia w środowisku pracy jest rozwijanie postaw odpowiedzialności za własne zdrowie w miejscu pracy, a nie jedynie wymagania przestrzegania przepisów.

IV.10. Wnioski końcowe

Zachowanie bezpieczeństwa chemicznego oraz niekorzystne oddziaływanie szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w środowisku pracy wymaga stałego nadzoru nad warunkami zdrowotnymi zatrudnionych celem ochrony ich zdrowia i zapobiegania chorobom zawodowym.

V. HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

V.1. Nadzór nad placówkami

Liczba placówek pod nadzorem: ogółem 67, w tym:

- 49 stałych placówek nauczania i wychowania;
- 13 placówek letniego wypoczynku dzieci i młodzieży;
- 5 placówek zimowego wypoczynku.

Ogólna liczba kontroli: 106, w tym:

- ✓ w stałych zakładach nauczania i wychowania - ogółem 34 kontroli, w tym:
 - kontroli kompleksowych – 25;
 - kontroli tematycznych – 6;
 - kontroli sprawdzających – 2;
 - inne – 1;
- ✓ w placówkach sezonowego wypoczynku - ogółem 72 kontroli kompleksowych, w tym:
 - 60 kontroli wypoczynku letniego;
 - 12 kontroli wypoczynku zimowego.

Nadzór nad placówkami (porównawczo z 2023 rokiem)

Placówki	Liczba nadzorowanych placówek		Liczba przeprowadzonych kontroli w placówkach	
	2023	2024	2023	2024
Żłobki	5	5	6	3
Przedszkola	13	13	12	11
Szkoły Podstawowe	15	15	17	14
Zespoły Szkół	4	4	6	1
Liceum Ogólnokształcące	2	2	1	0
Inne placówki nauczania i wychowania (Warsztaty OHP, Ośrodek Szkolenia i Wychowania OHP, Szkoła Muzyczna, Młodzieżowy Dom Kultury, OREW, Świetlica Środowiskowa, Placówka Wsparcia Dziennego)	8	10	3	5
Letniego wypoczynku (liczba turnusów)	217	252	75	60
Zimowego wypoczynku (liczba turnusów)	14	16	14	12
Ogółem	278	317	134	106

UWAGI:

W powiecie mrągowskim nie wszystkie przedszkola spełniają normy dotyczące m. in. wysokości pomieszczeń, gdyż swoją działalność podjęły wiele lat temu, kiedy nie obowiązywały obecne przepisy.

Przeprowadzone kontrole w placówkach dotyczyły:

- ✓ przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych;
- ✓ higienicznej oceny rozkładów zajęć lekcyjnych;
- ✓ dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii;
- ✓ pomiaru obciążenia uczniów tornistrami/plecakami w szkołach podstawowych.

V.2. Stan techniczno-sanitarny placówek nauczania i wychowania

W celu uzyskania poprawy stanu sanitarno – technicznego/higienicznego nadzorowanych obiektów, w 2024 roku wystawiono 2 decyzje nakazujące, 2 decyzje płatnicze, 1 decyzje przedłużającą oraz 1 wygaszającą.

Decyzje nakazujące dotyczyły m.in.:

- ✓ braku wyników pomiaru natężenia oświetlenia;
- ✓ licznych ubytków, dziur oraz pęknięć w ścianach szatni klas 4-8 szkoły podstawowej.

V.3. Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania

Badania środowiskowe

V.3.1. Ocena higieny procesu nauczania i wychowania

W celu egzekwowania właściwych z punktu widzenia higieny pracy ucznia warunków w środowisku szkolnym przeprowadzono badanie środowiskowe dotyczące higienicznej oceny rozkładów zajęć lekcyjnych.

Rozkłady zajęć lekcyjnych

Badania dotyczące higienicznej oceny rozkładów lekcyjnych przeprowadzono w 5 placówkach oświatowych. Należy stwierdzić, że przy konstruowaniu rozkładów zajęć lekcyjnych brane są pod uwagę zasady higieny pracy umysłowej uczniów. Przeprowadzona ocena rozkładu zajęć lekcyjnych wykazała, iż we wszystkich badanych oddziałach zasady higieny pracy umysłowej zostały uwzględnione. Prawidłowo ułożony rozkład zajęć lekcyjnych wpływa na: możliwości psychofizyczne dzieci i młodzieży, a tym samym na jakość pracy uczniów na przestrzeni całego tygodnia i osiąganę wyniki w nauce. Zgodnie z §4 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach z dnia 31 grudnia 2002r. plan zajęć dydaktyczno – wychowawczych powinien uwzględniać potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia.

Rodzaj placówek		Ocenie poddano rozkład zajęć szkolnych		Nieprawidłowe stwierdzono	
		Liczba placówek	Liczba oddziałów	Liczba placówek	Liczba oddziałów
Szkoły podstawowe	samodzielnie funkcjonujące	5	61	-	-
OGÓŁEM		5	61	-	-

V.3.2. Ergonomia oraz badanie oceny obciążenia uczniów tornistrami

W 2024 roku przeprowadzono także ocenę dostosowania mebli szkolnych i przedszkolnych do warunków antropometrycznych uczniów i przedszkolaków oraz ocenę obciążenia uczniów tornistrami.

- Ergonomia** – Jednym z ważniejszych działań profilaktycznych jest zapewnienie uczniom stanowiska pracy dostosowanego do wzrostu, zapewniającego maksymalny komfort w procesie uczenia się, a jednocześnie niepowodującego skutków ubocznych w postaci powstawania wad postawy. Badanie przeprowadzono w 2 placówkach (2 szkoły podstawowe). Badaniem objęto ogółem 15 oddziałów – 168 dzieci. Przeprowadzona analiza wykazała, że w jednej z kontrolowanych placówek w 1 oddziale, 2 stanowiska były źle dobrane do wzrostu ucznia.
- Tornistry** – badanie przeprowadzono w 2 szkołach (miejska i wiejska). Łączna liczba oddziałów objętych badaniem to 24 – liczba dzieci 361. Zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektoratu Sanitarnego, waga tornistra/plecaka nie powinna przekraczać 10-15% masy ciała dziecka. Rzeczywistość pokazuje jednak,

że plecaki są nawet cztery razy cięższe. Ciężar niektórych tornistrów uczniów klas I-III szkoły podstawowej przekraczał dopuszczalne normy pomimo pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych w szafkach. Tornistry niektórych uczniów były ciężkie a dodatkowo jeszcze obciążone podwójnymi piórnikiem oraz termosami z ciepłymi napojami i butelkami z wodą. Tornistry uczniów klas IV-VI obciążone były dużą ilością podręczników i zeszytów oraz ciężkich lektur. Zwracano uwagę uczniom na konieczność pozostawiania niektórych podręczników, lektur w wyznaczonych szafkach udostępnionych przez szkołę.

V.4. Zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek

Rodzaj placówki		Liczba placówek								
		nowo oddanych w nowych obiektach	nowo otwartych w obiektach istniejących	Istniejących przeniesionych do nowych obiektów lub z rozbudowaną bazą dydaktyczną	zlikwidowanych	po remontach generalnych	z nowo oddanymi obiektami sportowymi	z modernizowanymi blokami sportowymi	z nowo otwartymi blokami żywienia	z modernizowanymi blokami żywienia
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Żłobki	01	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Przedszkola	02	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Szk. Podst.	03	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Licea	04	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Technika	05	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zas. Szk. Zaw.	06	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zespoły Szkół	07	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Szk. Wyższe	08	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe placówki	09	-	-	-	-	-	-	-	-	-
OGÓŁEM	10	-	1	-	1	-	1	-	-	-

Uwagi:

Kolumna 2 wiersz 01: Żłobek „Nasze Pocięchy”, ul. Giżycka 1, 11-700 Mrągowo;

Kolumna 4 wiersz 02: Niepubliczne Przedszkole SŁONECZKO w Zyndakach, Zyndaki 4, 11-731 Sorkwity;

Kolumna 6 wiersz 03: Hala sportowa przy Szkole Podstawowej w Szestnie, Szestno 18, 11-700 Mrągowo.

V.5. Dodatkowe, istotne informacje, dotyczące warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych

✓ Zmianowość:

Skontrolowane placówki oświatowo-wychowawcze w 2024 roku prowadziły zajęcia w systemie jednozmianowym (**10 placówek**). W danym roku żadna placówka nie odbywała nauczania zdalnego.

✓ Mikroklimat w pomieszczeniach - warunki nie uległy zmianie w stosunku do 2023r.

Liczba placówek, w których stwierdzono nieodpowiednią temperaturę: **Brak**.

Liczba placówek, w których dokonywano pomiarów wilgotności powietrza: **Brak**.

✓ Dowożenie dzieci do szkół

Liczba szkół, do których dowożone są dzieci – 6.

W 4 gminach 6 szkół posiada do dyspozycji gminne środki transportu w celu dowożenia dzieci, w związku z czym czas oczekiwania uczniów po skończonych zajęciach jest zminimalizowany. We wszystkich szkołach dla dzieci dojeżdżających zorganizowane są zajęcia świetlicowe oraz opieka nauczycieli.

✓ Dożywianie w szkołach

Posiłek w szkole stanowi niezbędny element racjonalnego żywienia warunkujący prawidłowy rozwój dziecka, jego dobre samopoczucie oraz zdolność do pracy. Dlatego też podobnie jak w latach ubiegłych szkoły na terenie powiatu organizują dożywianie uczniów w formie obiadów: II-wu daniowych i I-dno daniowych. Po przeprowadzonych kontrolach kompleksowych, stwierdzono, że posiłki przygotowywane są na miejscu w 2 placówkach, natomiast dowożone są także do 4 placówek (dot. szkół podstawowych, liceów ogólnokształcących, zespołów szkół).

Wydawanie ciepłych posiłków dot. szkół podstawowych, liceów ogólnokształcących, zespołów szkół						
Liczba placówek				Liczba dzieci i młodzieży korzystających		
Ogółem w ewidencji	Liczba placówek skontrolowanych	Obiady pełne	Posiłki jednodaniowe	Ogółem	Z obiadów pełnych	Z posiłków jednodaniowych
21	9	5	1	926	896	30

Istotną formą pomocy dzieciom z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej jest dofinansowanie posiłków przez ośrodki pomocy społecznej, z którego w ubiegłym roku skorzystało 217 uczniów.

V.6. Wypoczynek dzieci i młodzieży

Powiat mrągowski jest atrakcyjny turystycznie, w związku z czym w 2024 roku gościł 549 uczestników placówek zimowego (liczba uczestników skontrolowanych 423) oraz 12 162 uczestników placówek letniego (liczba uczestników skontrolowanych 2956) wypoczynku dzieci i młodzieży organizowanych w formie półkolonii, obozów sportowych oraz obozów pod namiotami.

Organizatorzy zgłaszali organizację wypoczynku do Kuratorium Oświaty właściwego ze względu na miejsce zamieszkania organizatora. Nadzór nad wypoczynkiem dzieci i młodzieży prowadzono na podstawie elektronicznej bazy wypoczynku zamieszczonej na stronie internetowej Kuratorium Oświaty.

Ogółem w 2024 roku zgłoszono organizację 16 turnusów zimowego oraz 252 turnusów letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży. Zgłoszone wypoczynki objęto nadzorem.

Dbając o zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu uczestnikom wypoczynku przeprowadzono ogółem:

- 12 kontroli zimowego wypoczynku;
- 60 kontroli letniego wypoczynku.

Podczas kontroli sprawdzano, m.in. przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w stosunku do pomieszczeń i sprzętu używanego w placówce; utrzymanie należytego stanu higienicznego nieruchomości oraz oceniano przestrzeganie przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Podczas trwania letniego wypoczynku dzieci i młodzieży odnotowano 4 skargi na: Hotel Mrągowo INC Sp. z o.o (Mrągowo), Ośrodek Mrągowo SPORT (Mrągowo), Ośrodek Wypoczynkowy MŁYNIK (Sorkwity) oraz Ośrodek Wypoczynkowy Mazurskie Chaty (Piecki). W każdym przypadku dokonano kontroli interwencyjnych. Dwie z czterech zgłoszonych skarg były potwierdzone.

W roku 2025 kontrole oraz nadzór sanitarny będą przeprowadzane wzorem lat poprzednich.

VI. ZWALCZANIE CHORÓB ZAKAŻNYCH

Nadzór epidemiologiczny to jeden z kluczowych obszarów działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej, który realizuje zadania w zakresie: nadzoru nad chorobami zakaźnymi, nadzoru nad obiektami leczenia zamkniętego i otwartego, a także nadzoru nad szczepieniami ochronnymi. W ramach powyższego nadzoru m.in. prowadzona jest analiza sytuacji epidemiologicznej zachorowań na choroby zakaźne wśród mieszkańców powiatu mrągowskiego, a także działania ukierunkowane na zwalczanie i zapobieganie chorob zakaźnych. Prowadzony jest stały nadzór nad stanem sanitarno-technicznym podmiotów działalności leczniczej oraz przestrzeganiem procedur zapobiegających wystąpieniu zakażeń.

Zapobieganie powstawaniu i zwalczaniu chorób zakaźnych realizowane jest w oparciu o zgłoszenia chorób zakaźnych lub zakażeń, które wpływają do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Mrągowie od lekarzy lub z laboratoriów. Zgłoszenia te są zbierane, analizowane i rejestrowane w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych opracowane przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny (NIZP-PZH) na potrzeby nadzoru epidemiologicznego.

Zapobieganie rozpowszechnianiu się chorób zakaźnych polega między innymi na prowadzeniu nadzoru nad:

- ✓ zgłaszalnością chorób zakaźnych, a w szczególności chorób inwazyjnych,
- ✓ zgłaszalnością podejrzeń i zachorowań na odrę oraz diagnostyką w kierunku potwierdzenia lub wykluczenia odrę,
- ✓ osobami z zatruciem pokarmowym wywołanym *Salmonellą* i kierowaniem osób z bliskiego kontaktu na badania w kierunku nosicielstwa,
- ✓ osobami z kontaktu z chorymi na gruźlicę prątkującą.

Zapobieganie chorobom zakaźnym to również podejmowanie działań:

- ✓ zapobiegania szerzeniu się zachorowań wywołanych przez *Neisserię meningitidis* poprzez nadzór nad chemioprophilaktyką osób z kontaktu z chorym,

- ✓ kierowania na szczepienia p/wzw B osób zakażonych wirusem HCV oraz osób z bliskiego kontaktu z zakażonymi wirusem HBV,
- ✓ zapobiegania wściekliznie poprzez prowadzenie dochodzeń epidemiologicznych wśród osób pokąsanych, nadzór nad osobami szczepionymi przeciwko wściekliznie, współpracę z innymi Powiatowymi Stacjami Sanitarno-Epidemiologicznymi, na terenie których dochodziło do zagrożeń (występowały pokąsania) oraz stałą współpracę z Inspekcją Weterynaryjną.

Do zadań PIS należy także sprawowanie kontroli nad wykonywaniem szczepień ochronnych, jak również udział w procesie dystrybucji szczepionek do punktów szczepień.

Inspekcja Sanitarna w Mrągowie prowadzi stały monitoring sytuacji sanitarno-epidemiologicznej powiatu.

W ramach identyfikowania różnorodnych zagrożeń zdrowotnych dla społeczności Państwowa Inspekcja Sanitarna włączona jest do funkcjonujących centralnych systemów monitorowania systemu epidemiologicznego w skali krajowej, które są realizowane poprzez prowadzenie:

- ✓ systemu rejestracji wywiadów epidemiologicznych SRWE,
- ✓ rejestru ognisk epidemicznych ROE,
- ✓ SEPIS,
- ✓ EPIBAZA,
- ✓ elektronicznego systemu nadzoru nad szczepionkami ESND (e-szczepionka).

VI.1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Podstawą oceny sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych były dane liczbowe o zachorowaniach na choroby zakaźne pochodzące ze zgłoszeń wszystkich podmiotów prowadzących działalność leczniczą na terenie powiatu. Obowiązek ten wynika z Ustawy z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Zgłaszanie zachorowań / podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne pozwala na śledzenie sytuacji epidemiologicznej oraz podejmowanie działań przeciwepidemicznych i zapobiegawczych. Na jej podstawie sporządzane są sprawozdania statystyczne: dwutygodniowe, kwartalne, roczne o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach MZ-56. Przepisy ustawy stosuje się do zakażeń i chorób zakaźnych, których wykaz jest określony w załączniku nr 1 do w/w ustawy. Analiza sytuacji epidemiologicznej powiatu mrągowskiego w roku 2024 została oparta na danych zawartych w sprawozdaniu MZ-56 o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach

W 2024 roku do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej zgłoszono:

- ✓ 1194 przypadki zachorowań i podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne, w tym 277 przypadków zakażeń SARS-CoV-2,
- ✓ 98 przypadków pogryzień przez zwierzęta,
- ✓ 223 przypadki grypy potwierdzonej testem,
- ✓ 239 osób hospitalizowano z powodu chorób zakaźnych, w tym 41 osób z powodu zakażenia SARS-CoV-2,

✓ 3 przypadki zgonów z powodu choroby zakaźnej.

Ogółem przeprowadzono 382 dochodzenia epidemiologiczne. Dochodzenia przeprowadzane były w tych jednostkach chorobowych, w których wymagane jest:

- ustalenie źródła zakażenia,
- wykrycie czynnika etiologicznego powodującego zachorowanie,
- objęcie nadzorem osób kontaktujących się z chorym lub podejrzanym o zakażenie.

Od wielu lat nie odnotowano na terenie naszego powiatu chorób wysoce zakaźnych, takich jak: dżuma, cholera, malaria, wąglik, poliomyelitis, gorączki krwotoczne.

Szczegółowy wykaz zachorowań i wskaźnik zapadalności na poszczególne choroby zakaźne zarejestrowane na terenie powiatu mrągowskiego w 2024 roku w porównaniu z rokiem 2023 przedstawia poniższa tabela.

Nazwa jednostki chorobowej	2023		2024	
	Liczba zachorowań	Wskaźnik zapadalności	Liczba zachorowań	Wskaźnik zapadalności
Salmonellozy -zatrucia pokarmowe	9	20,76	10	21,72
Czerwonka bakteryjna	0	0	0	0
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez Clostridium difficile	38	87,61	38	82,56
Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy	11	25,38	23	49,97
Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez norowirusy	2	4,6	60	150,36
Biegunka dzieci do lat 2 ogółem	12	27,68	10	21,72
Krztusiec	0	0	17	36,93
Płonica (Szkarlatyna)	57	131,51	29	63,00
Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, inne bakteryjne, określone i nie określone	3	6,92	1	2,17
Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych (inne wirusowe, określone i nie określone)	2	4,6	0	0
Kleszczowe zapalenie mózgu	5	11,53	3	6,51
Róża	2	4,6	0	0
Borelioza	80	184,58	84	182,50
Pokąsania osób przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę lub zanieczyszczenie śliną tych zwierząt	97	223,80	98	212,92
Kontakt ze wścieklizną – liczba osób szczepionych p/wściekliznie	23	53,06	36	78,21
Ospa wietrzna	363	837,54	295	640,94
Różyczka	0	0	0	0

Wirusowe zapalenie wątroby typu B	2	4,6	1	2,17
Wirusowe zapalenie wątroby typu C	3	6,92	4	8,64
Świnka	1	2,3	0	0
Odra	0	0	0	0
Posocznice	5	11,53	5	10,86
Kiła	1	2,3	1	2,17
Gruźlica	1	2,3	4	8,69
Nowo wykryte zakażenia HIV	2	4,6	2	4,34
Zakażenia SARS-CoV-2	445	1026	277	601,83
Zakażenia wirusem RSV ogółem	8	18,45	15	32,59
Zakażenia w. RSV dzieci do lat 2	6	13,84	10	21,72
Grypa potwierdzona ogółem	33	71,52	223	484,5

Nie odnotowano zachorowań na czerwonkę, dur brzuszny, błonicę, oraz wściekliznę u ludzi.

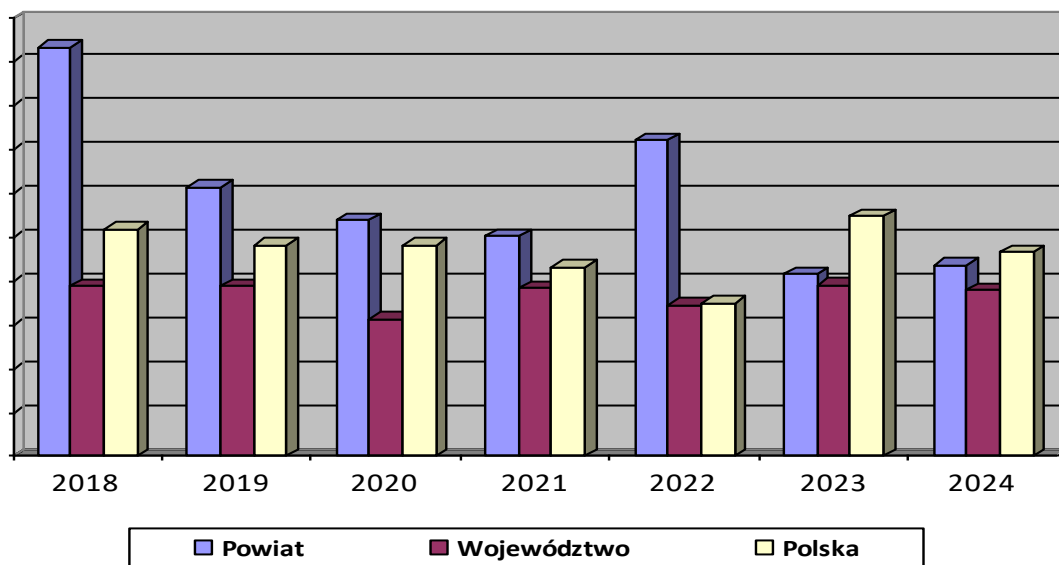
VI.2. Wybrane choroby zakaźne objęte nadzorem epidemiologicznym

✓ *Zatrucia i zakażenia pokarmowe*

1. Salmonelloza – jest chorobą odzwierzęcą. Naturalnym miejscem bytowania pałeczek *Salmonella* jest przewód pokarmowy zwierząt. Podstawowym źródłem zakażenia jest drób, jaja, produkty jajeczne i mleko. Aby uniknąć zakażenia pałeczkami *Salmonelli* należy przede wszystkim poddać obróbce termicznej drób oraz jaja przed spożyciem (pałeczki *Salmonella* giną w temperaturze powyżej 60°C). Ponadto należy przestrzegać zasady higieny podczas przygotowywania posiłków. Sprzęt mający kontakt z surowym mięsem i jajami należy dokładnie myć, a powierzchnie robocze dezynfekować. Bardzo ważne jest utrzymywanie wysokich standardów higieny rąk, szczególnie w trakcie przygotowywania posiłków. W 2024 roku liczba zatruc pokarmowych spowodowanych pałeczkami *Salmonella* była na podobnym poziomie jak w roku poprzednim, zarejestrowano ogółem 10 przypadków a w 2023r. - 9 przypadków). Hospitalizowano 9 osób a w 2023 r. hospitalizacji wymagały 3 osoby. Podobnie jak w roku poprzednim serotypem dominującym była *Salmonella* Enteritidis. W ramach sprawowanego nadzoru sanitarno-epidemiologicznego wykonano badania ozdowieńców oraz osób, które były narażone na zakażenie poprzez styczność z osobami chorymi na salmonellozę.

Wydano 4 decyzje nakazujące zaprzestania wykonywania prac, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby. W 2024 roku wykryto 2 przypadki nosicieli pałeczek *Salmonella* przy wykonywaniu badań laboratoryjnych do kart zdrowia.

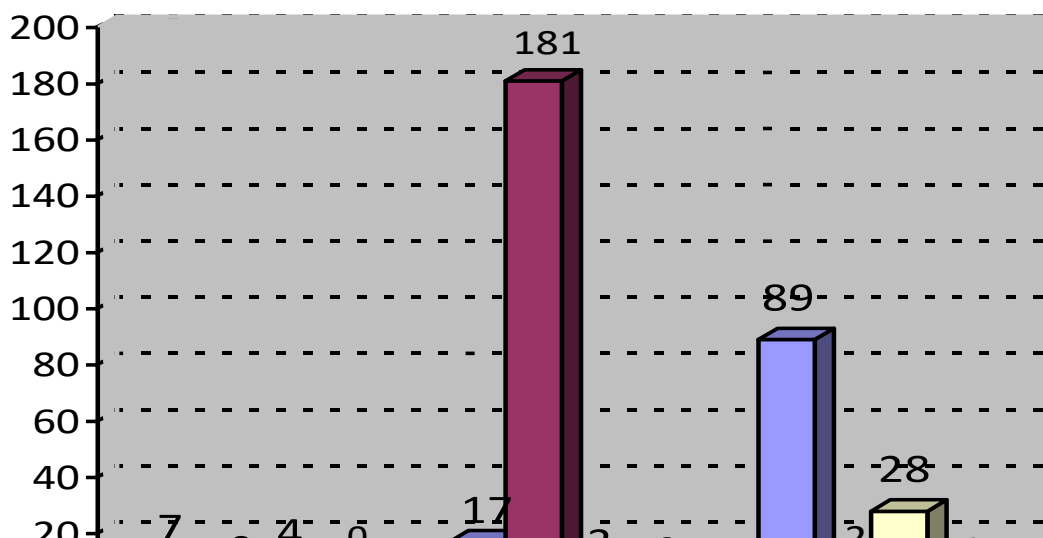
Zapadalność na salmonellozy w powiecie mrągowskim, województwie warmińsko – mazurskim i w Polsce w latach 2018-2024.

2. W okresie wakacyjnym w powiecie mrągowskim zarejestrowano dwa zbiorowe ogniska zatrucia pokarmowego. Wystąpiły one podczas trwania zorganizowanych turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży. W obiektach gdzie doszło do zachorowań łącznie w tym czasie przebywało 868 osób. Zatruciu uległo łącznie 60 uczestników wypoczynku. Krótkotrwałej hospitalizacji wymagało 25 osób. Chorzy szybko wracali do zdrowia i nadal brali udział w zajęciach programowych. W obiektach gdzie miały miejsca ogniska zatrucia przeprowadzono kontrole sanitarne, pobrano do badań wymazy z naczyń, sprzętu kuchennego i rąk pracowników oraz próby wody i próby kontrolne posiłków. Poziom przekroczeń stwierdzony podczas badania był znikomy i nie był powodem wystąpienia objawów zatrucia. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi odpowiadała wymaganiom sanitarnym. Badania laboratoryjne pobrane od osób chorych potwierdziły obecności Norowirusów. Nie udało się natomiast ustalić źródła zakażenia. Nie można wykluczyć, że w środowisku osób które przyjechały na wypoczynek były osoby z rozwijającym się zakażeniem. Zważywszy na ilość osób przebywających razem, kontaktujących się ze sobą oraz faktem, że norowirus charakteryzuje się ogromną zakaźnością szybko zakażały się następne osoby. Norowirus jest najczęstszą przyczyną ognisk zakażeń pokarmowych w Polsce. Źródłem zakażenia może być człowiek chory lub rekonwalescent. Na powierzchni nieożywionej może przetrwać do 7 dni.

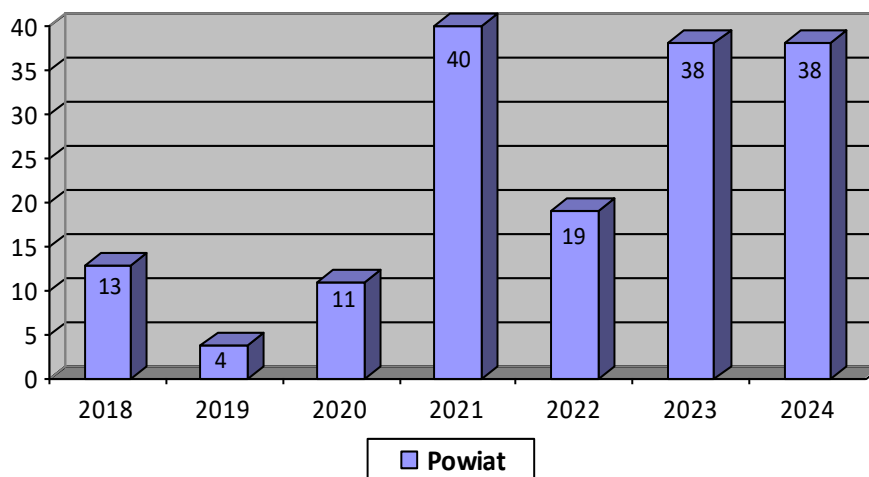
3. W 2024 roku zarejestrowano ogółem 108 przypadków zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe, z uwzględnieniem zakażeń: rotawirusowych – 23 przypadki, norowirusowych – 60 przypadków, adenowirusowych – 13 przypadków. Inne nieokreślone – 2 przypadki. Hospitalizacji wymagało 66% ogółu chorych. Znaczący wzrost zachorowań wywołanych norowirusem spowodowany jest wystąpieniem zbiorowych ognisk zatruc pokarmowych w okresie letnim.

Wirusowe zakażenia jelitowe w powiecie mławowskim w latach 2020-2024

4. *Clostridium difficile* – to beztlenowa bakteria, która w sprzyjających warunkach wywołuje zapalenie (uszkodzenie) jelita grubego. Zakażenie szerzy się drogą pokarmową i dotyczy przede wszystkim osób starszych, przebywających w szpitalach, domach opieki i poddawanych długotrwałej antybiotykoterapii. Głównym objawem zakażenia *C. difficile* jest wodnista biegunka bez domieszki krwi. Aby zapobiec zakażeniu bakterią *Clostridium difficile*, musimy pamiętać przede wszystkim o higienie, zwłaszcza w przypadku odwiedzin w szpitalach i domach opieki społecznej. Nie powinniśmy siadać na łóżkach pacjentów, a po opuszczeniu placówki dokładnie zdezynfekować ręce. W powiecie mławowskim 2024r. podobnie jak w roku poprzednim zarejestrowano 38 przypadków zakażenia *Clostridium difficile*. Powiatowy współczynnik zapadalności na inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium difficile* wynosił 82,56/100 tys. ludności, zapadalność w Polsce w 2024 r. kształtowała się na poziomie 56,10/100 tys. ludności.

Liczba zachorowań na *Clostridium Difficile* w powiecie mławowskim w latach 2018 – 2024

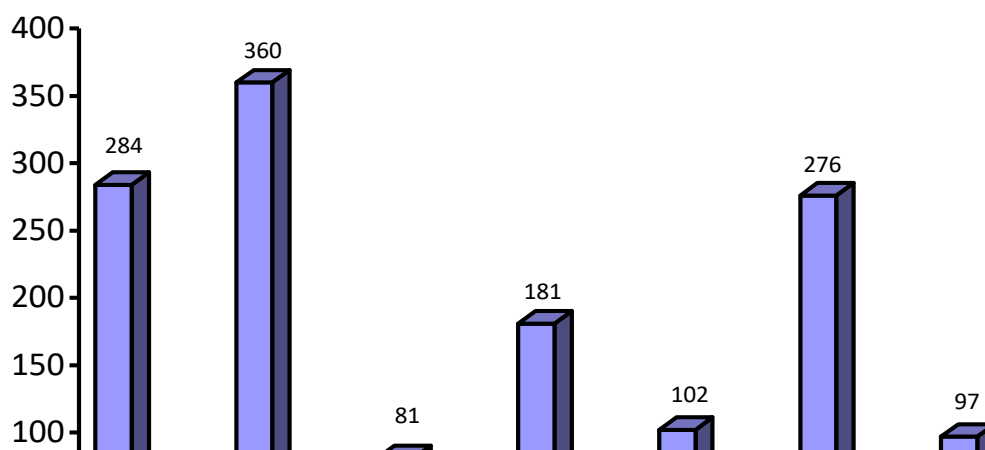
✓ **Choroby wieku dziecięcego**

Do tej grupy chorób wieku dziecięcego przeciwko którym prowadzi się obowiązkowe szczepienia zaliczamy choroby przenoszone drogą kropelkową: odrę, nagminne zapalenie przyusznic (świnkę), różyczkę, ospę wietrzną i krztusiec. W roku sprawozdawczym nie odnotowano zachorowań na świnkę, różyczkę i odrę.

- 1. Ospa wietrzna** jest chorobą zakaźną wieku dziecięcego wywoływaną przez wirusa varicella zoster. Cechą charakterystyczną wirusa jest bardzo wysoka zaraźliwość sięgająca 90-95%. W roku 2024 w porównaniu do roku 2023 odnotowano nieznaczny spadek liczby zachorowań na ospę wietrzną (295/363). Przeciwnie ospie wietrznej nie prowadzi się obowiązkowych szczepień ochronnych, a tzw. epidemie wyrównawcze zdarzają się co kilka lat. Najwięcej zachorowań miało miejsce w populacji dzieci od 0 do 14 r.ż. Przebieg zachorowania zwykle jest łagodny, w powiecie mrągowskim nie odnotowano żadnych powikłań zdrowotnych spowodowanych zachorowaniem na ospę wietrzną. W Programie Szczepień Ochronnych bezpłatne szczepienia przeciw ospie wietrznej przewidziane są dla dzieci z grup ryzyka ciężkiego przebiegu tej choroby, dzieci w żłobkach, dzieci przebywających w instytucjach opiekuńczych. Nieduża część dzieci jest zaszczepiona na koszt rodziców. Odsetek dzieci zaszczepionych przeciwko ospie wietrznej jest niestety niewielki.
- 2. Szkarlatyna** (płonica) to choroba bakteryjna, spowodowana przez zakażenie paciorkowcami. Źródłem zakażenia jest chory na anginę lub płonicę. Zarazić się można drogą kropelkową, a także przez przedmioty lub pokarmy zakażone przez chorego. Ryzyko zachorowania po kontakcie domowym osoby wrażliwej z chorym ocenia się na 25%. Chorują głównie dzieci, u dorosłych choroba zdarza się rzadko. Najczęściej do zakażenia dochodzi w przedszkolach i szkołach. Zachorowania zdarzają się w klimacie umiarkowanym częściej w miesiącach jesiennych i zimowych. Choroba wylęga się krótko – od 12 godzin do 4 dni. Płonica jest chorobą zakaźną, która objawia się zmianami zapalnymi błon śluzowych gardła, anginą, gorączką, wymiotami i drobnoplamistą wysypką. W 2024 roku odnotowano 29 zachorowań na płonicę i jest to znaczny spadek w stosunku do roku 2023 gdzie odnotowano 57 zachorowań.
- 3. Krztusiec** inaczej koklusz, to zakaźna choroba, która jest wywoływana przez bakterie *Bordetella pertusis*. Cechą, która wyróżnia krztusiec spośród innych chorób, jest przede wszystkim silny, napadowy kaszel, a także napady bezdechu podczas wdechu, wymioty po napadach kaszlu. Infekcja *Bordetella pertusis* może występować zarówno u dzieci, jak i u dorosłych. Zwykle dotyczy osób, które nie przyjęły wszystkich dawek szczepień profilaktycznych. Podstawową metodą zapobiegania zachorowaniom na krztusiec jest szczepienie ochronne. Od 15 października 2024 roku, kobieta w ciąży może bezpłatnie zaszczepić się przeciw krztuścowi w przychodniach podstawowej opieki zdrowotnej (POZ). Głównym celem szczepienia jest ochrona noworodków i niemowląt w pierwszych miesiącach życia przed zachorowaniem i hospitalizacją z powodu krztuśca. W 2024 roku do

Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Mrągowie zgłoszono 17 przypadków zachorowań na krztusiec, hospitalizacji wymagało 8 osób.

Zachorowania na ospę wietrzną, krztusiec i płoninę w powiecie mławowskim w latach 2014 – 2024

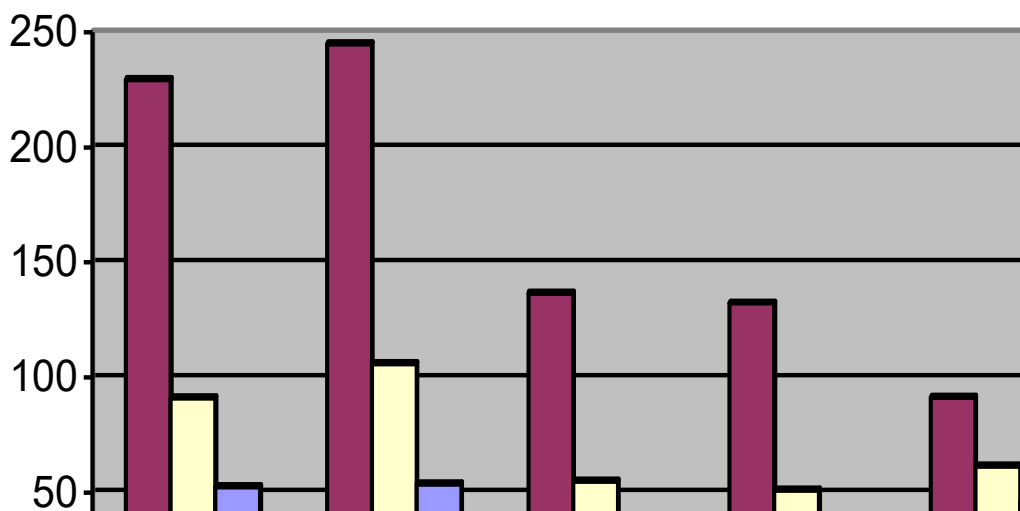

Borelioza z Lyme

Borelioza z Lyme to wieloukładowa choroba zakaźna, wywołana przez krętki *Borrelia burgdorferi*. Jest to przenoszona przez kleszcze zakaźność odzwierzęca.

W 2023 r. w powiecie Mławowskim zarejestrowano 80 przypadków zachorowań, w 2024r – 84 przypadki. Borelioza w większości przypadków wystąpiła w postaci wczesnej skórnej - leczonej ambulatoryjnie (61,25%). Nie wszystkie osoby pamiętały fakt ukąszenia przez kleszcza. Pozostałe rozpoznano na podstawie badań serologicznych i objawów klinicznych. Możliwość zapobiegania zakażeniu bakteriami *Borrelia burgdorferi* jest ograniczona do unikania kontaktu z kleszczami, przez stosowanie odpowiedniej odzieży podczas pobytu w miejscach ich występowania, stosowanie repelentów oraz kontrolę całego ciała po powrocie z lasu i jak najszybsze usuwanie kleszczy.

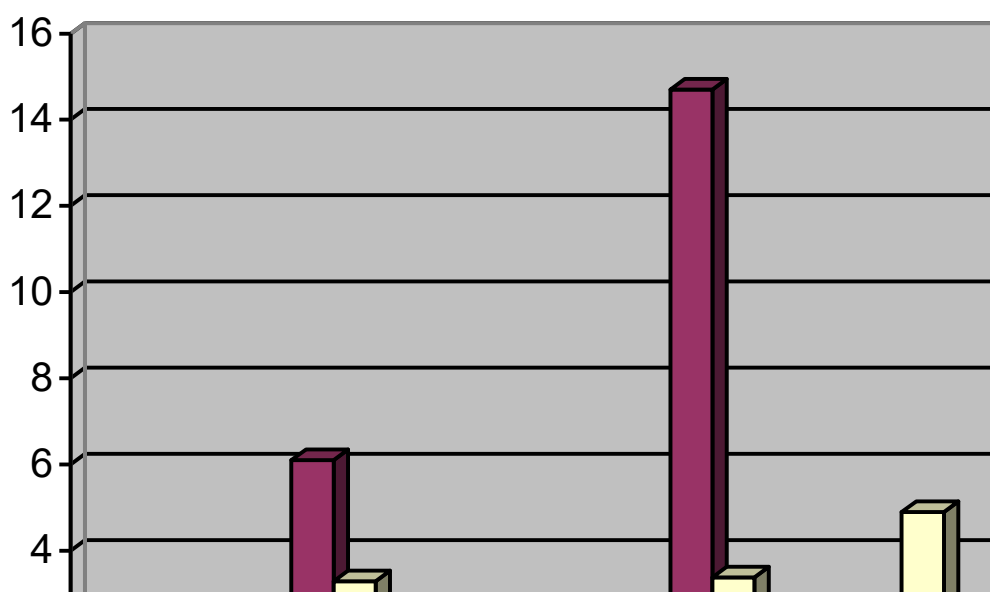
Współczynnik zapadalności na boreliozę w powiecie mławowskim, województwie warmińsko – mazurskim i w Polsce w latach 2018-2024

✓ **Zakażenia ośrodkowego układu nerwowego**

1. Kleszczowe zapalenie mózgu (KZM) to wirusowa choroba ośrodkowego układu nerwowego przenoszona przez kleszcze. Czynnikiem etiologicznym są wirusy z rodziny Flaviviridae. Wirus występuje głównie u zwierząt (gryzonie, zwierzyna leśna, ptaki wędrowne), a jego nosicielami (wektorami) są kleszcze. Do zakażenia człowieka dochodzi na skutek ukłucia przez zakażonego kleszcza – podczas ssania krwi wprowadza on ślinę zawierającą namnożone w jego organizmie wirusy. Do zakażenia może dojść również na skutek picia mleka zakażonych kóz, owiec i krów. W 2024 roku odnotowano 3 zachorowania na kleszczowe zapalenie mózgu (KZM), natomiast w 2023 roku odnotowano 5 przypadków kleszczowego zapalenia mózgu. Najskuteczniejszym sposobem zapobiegania tej chorobie są szczepienia ochronne, które obecnie zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych są szczepieniami zalecanymi, ale nie obowiązkowymi. Szczepienia zalecane są zwłaszcza przy czynnościach wykonywanych w kompleksach leśnych oraz na terenach zadrzewionych, przy czynnościach zawodowych bezpośrednio związanych z uprawą roślin.

Współczynnik zapadalności na wirusowe zapalenie mózgu przenoszone przez kleszcze w powiecie mrągowskim, województwie warmińsko – mazurskim i w Polsce - w latach 2018-2024

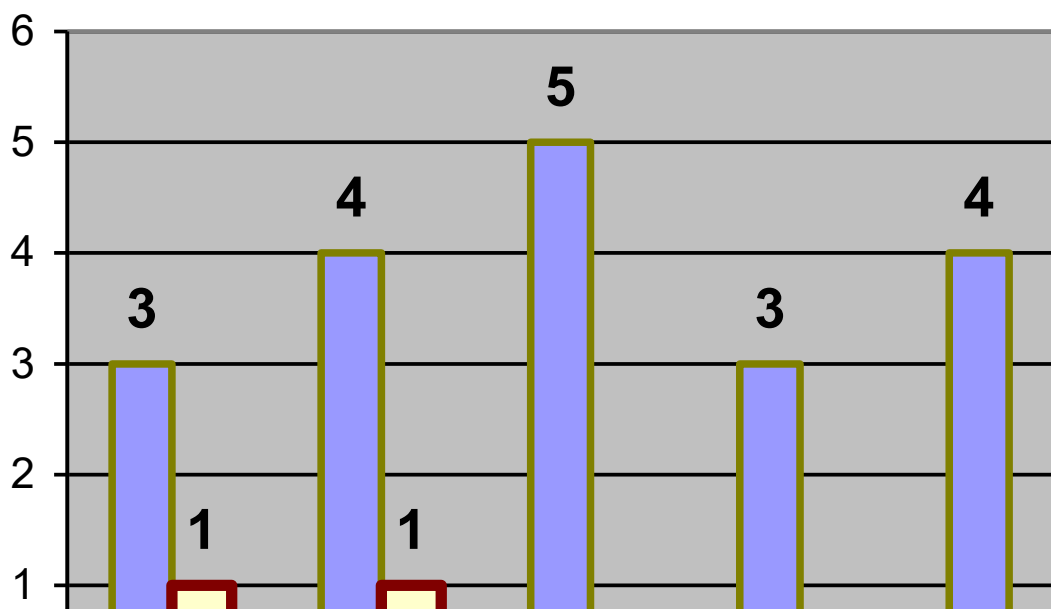

2. Podobnie jak w roku ubiegłym zgłoszono 5 zachorowań uogólnionych przebiegających pod postacią posocznicy wywołanych przez *Streptococcus pneumoniae*, wszystkie osoby były hospitalizowane, 2 osoby zmarły. Zachorowania dotyczyły osób niezaszczepionych przeciwko pneumokokom. W Polsce dostępne są preparaty szczepionkowe zapobiegające zachorowaniom wywoływanym przez te drobnoustroje.
3. Ponadto w roku 2024 w powiecie mrągowskim zarejestrowano 1 przypadek bakteryjnego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych.

✓ **Gruźlica**

Gruźlica stanowi poważny problem zdrowia publicznego. Wywoływana jest przez prątki gruźlicy i ma powinowactwo głównie do układu oddechowego, ale może dotyczyć również wszystkich tkanek i narządów. Początek choroby jest niecharakterystyczny z okresami zaostrzeń i remisji. Nie ma objawów specyficznych dla gruźlicy, a początkowe dolegliwości nie są uciążliwe lub w ogóle nie występują. Stąd też chorzy późno zgłaszają się do lekarza, a w związku z tym choroba jest późno rozpoznawana. Aktualnie choroba jest w większości przypadków wyleczalna poza trudnościami terapeutycznymi wywołanymi zachorowaniami spowodowanymi przez szczepy wielolekooporne. Zgodnie z ustawą o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych chorzy na gruźlicę podlegają obowiązkowemu leczeniu, a osoby chore na gruźlicę w okresie prątkowania oraz osoby z uzasadnionym podejrzeniem o prątkowanie dodatkowo obowiązkowej hospitalizacji. Osoby ze styczności z chorymi na gruźlicę w okresie prątkowania podlegają nadzorowi epidemiologicznemu, badaniom klinicznym i diagnostycznym. Na dzień 31.12.2024r. w powiecie mrągowskim zarejestrowano 4 zachorowania na gruźlicę. W Polsce zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych obowiązkowe są szczepienia BCG wyłącznie niemowląt. Wczesne wykrycie choroby i natychmiastowe leczenie chorego zapobiega szerzeniu się gruźlicy w społeczeństwie.

Liczba zachorowań na gruźlicę i zgonów w powiecie mrągowskim latach 2018-2024

✓ **Choroby przenoszone drogą płciową**

Spośród chorób przenoszonych drogą płciową w 2024 roku odnotowano 1 zachorowanie na kiłę, 1 na rzeżączkę oraz 1 wywołane przez Chlamydie.

Zakażenia HIV

W 2024 roku Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Mrągowie zarejestrowała 2 nowo wykryte przypadki zakażenia HIV, 1 osoba wymagała hospitalizacji.

✓ **Pokąsania oraz narażenie na wściekliznę**

Wścieklizna jest wirusową chorobą odzwierzęcą objawiająca się ostrym zapaleniem mózgu i rdzenia, niemal zawsze prowadzącą do śpiączki i śmierci. Źródłem zakażenia są chore zwierzęta, np. psy, koty, dzikie zwierzęta drapieżne, nietoperze, sarny, krowy, wiewiórki. Do zakażenia dochodzi poprzez kontakt śliny chorego zwierzęcia z zranioną skórą lub błoną śluzową człowieka.

W 2024 roku do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Mrągowie zgłoszono 98 przypadków pokąsań. Poradnie chorób zakaźnych zakwalifikowały 36 osób do szczepień przeciw wściekliznie. Pokąsania przez zwierzęta, głównie psy i koty pozostają nadal istotnym problemem. Podjęto szczepienia po kontakcie z:

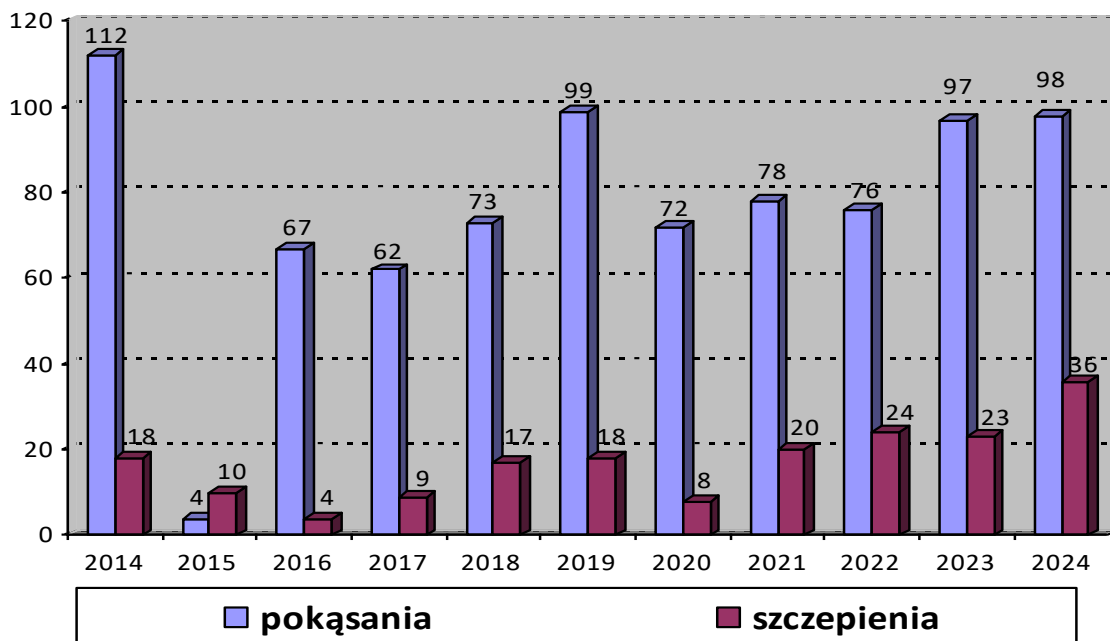
- psem – 13 przypadków;
- kotem – 18 przypadków;
- kuną – 2 przypadki;
- szczurem – 1 przypadek;
- lisem – 1 przypadek;
- borsukiem – 1 przypadek.

W każdym przypadku kwalifikacji do szczepień poekspozycyjnych przeciwko wściekliznie po pogryzieniu, podrapaniu lub oślinieniu przez zwierzęta dokonuje lekarz specjalista chorób zakaźnych. Na terenie powiatu mrągowskiego nie ma poradni chorób zakaźnych – wszystkie osoby wymagające szczepień były kierowane do Poradni Chorób Zakaźnych w Giżycku, Piszcu lub w Olsztynie.

Pokąsania i kontakty osób ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę w powiecie mrągowskim w latach 2014-2024

Lata	ogółem	zwierzęta domowe	zwierzęta dzikie	zwierzęta bezpańskie	liczba osób zaszczepionych przeciwko wściekliznie
2014	112	108	4	15	18
2015	87	86	1	12	10
2016	67	65	2	4	4
2017	62	60	2	6	9
2018	73	69	4	12	17
2019	99	73	1	25	18
2020	72	58	2	12	8
2021	78	76	2	19	20
2022	76	70	1	17	24
2023	97	95	2	21	23
2024	98	93	5	21	36

Liczba osób pokąsanych przez zwierzę oraz szczepionych p/wścieklicznie w powiecie mrągowskim latach 2014-2024

✓ *Wirusowe Zapalenie Wątroby*

W roku 2024r. na terenie powiatu mrągowskiego zarejestrowano 4 nowe przypadki przewlekłego WZW typ C (2023r. – 3 przypadki) oraz 1 nowy przypadek przewlekłego WZW typ B. Aktualnie spośród wirusów pierwotnie hepatotropowych, wirus zapalenia wątroby typu C stanowi największy problem epidemiologiczny. Składa się na to szereg przyczyn. Na pierwszym miejscu należy wymienić przebieg kliniczny i skrytość procesu chorobowego w porównaniu z innymi wirusowymi zapaleniami wątroby. Rzadkie ujawnianie się ostrej fazy zakażenia HCV powoduje trudności w rozpoznaniu choroby, w związku z czym często wirusowe zapalenie wątroby typu C rozpoznawane jest w okresie zmian przewlekłych, które w konsekwencji mogą prowadzić do marskości i raka pierwotnego wątroby. Ponadto brak szczepionki przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu C uniemożliwia podniesienie odporności populacji. Do zakażenia wirusem typu C (podobnie jak przy WZW typu B) dochodzi poprzez naruszenie ciągłości tkanek zarówno przy zabiegach medycznych jak i niemiedycznych. Działania zapobiegawcze polegają m.in. na wdrażaniu i utrzymywaniu wysokich standardów higieniczno – sanitarnych podczas wykonywania zabiegów w trakcie, których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek.

Należy zaznaczyć, że większość zarejestrowanych przypadków WZW typu B jak i WZW typu C stanowią przypadki przewlekłe o wieloletnim przebiegu. Tak więc zachorowania zarejestrowane w danym roku kalendarzowym mogą być rezultatem zakażeń, do których doszło kilka lub kilkanaście lat wcześniej

✓ **Grypa i zachorowania grypopodobne**

Ostre infekcje dróg oddechowych, w tym grypa i podejrzenia grypy należą do najczęściej występujących chorób zakaźnych. Powikłania grypy, głównie ze strony układu oddechowego i układu krążenia, mogą prowadzić do poważnych konsekwencji zdrowotnych, ze zgonem włącznie.

Najskuteczniejszą metodą uniknięcia zachorowania i związanych z nim powikłań jest profilaktyka pod postacią corocznego szczepienia poprzedzającego sezon zachorowań na grypę. W tym sezonie zaszczepiło się przeciw grypie ok. 1,8 mln osób, co stanowi 5% społeczeństwa. W Polsce coroczne szczepienia przeciw grypie są zalecane przez ekspertów wszystkim osobom powyżej 6 miesiąca życia, a w szczególności:

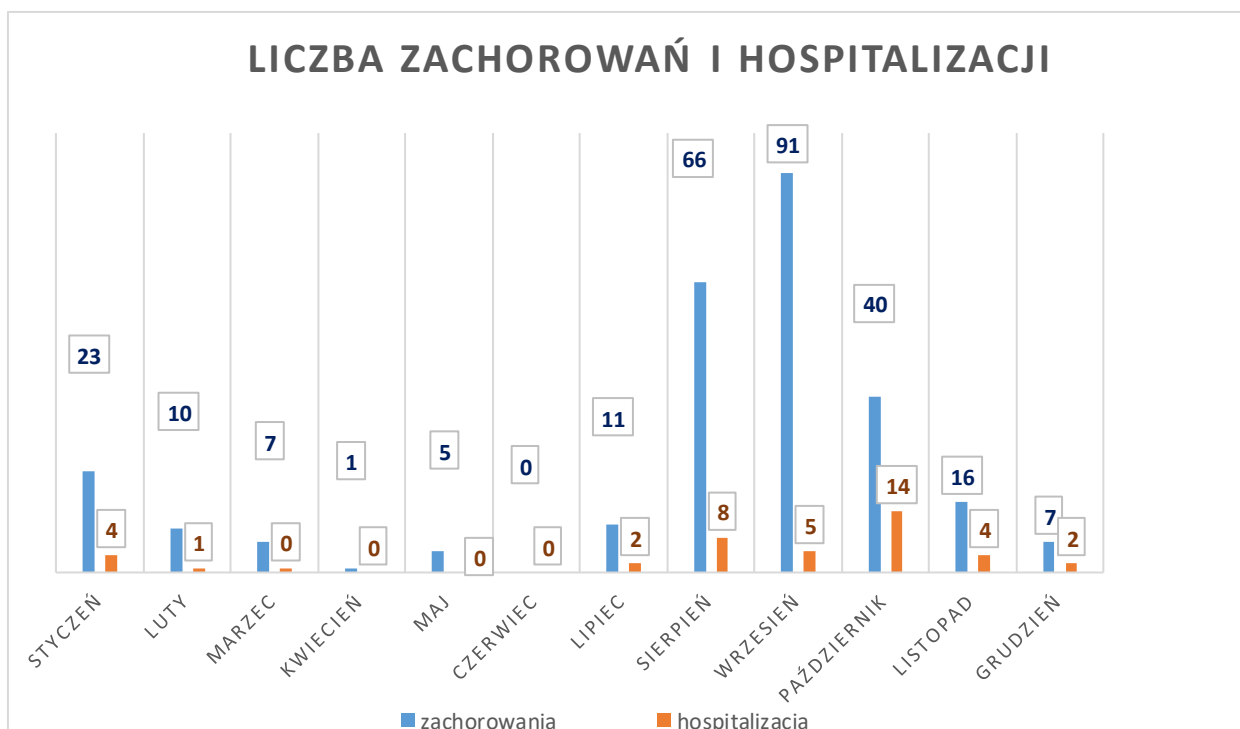
- osobom chorym na choroby przewlekłe,
- zdrowym dzieciom w wieku od 6 miesiąca życia do 18 roku,
- osobom w wieku powyżej 55 lat,
- pracownikom ochrony zdrowia oraz placówek zapewniających opiekę osobom chorym i niepełnosprawnym,
- pracownikom wykonującym zawody wymagające ciągłego kontaktu z ludźmi.

Od 1 lipca 2023 r. do Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych zgłaszane są tylko potwierdzone antygenowo lub genetycznie przypadki grypy. W 2024 roku zarejestrowano 17 zachorowań na grypę potwierdzoną badaniem PCR, w tym 2 osoby poddane zostały hospitalizacji. Do PSSE w Mrągowie zgłoszono również 206 przypadków zachorowań na grypę potwierdzoną wynikiem testów antygenowych, spośród których 15 osób hospitalizowano. Z danych przekazanych przez lekarzy wynika, że żadna z chorych osób nie była zaszczepiona przeciwko grypie. Nie odnotowano zgonu z powodu grypy. W 2024r. prowadzony był nadzór epidemiologiczny – wirusologiczny nad grypą oparty na systemie SENTINEL. Badania pod kątem obecności wirusa grypy oraz SARS-CoV-2 i RSV były prowadzone w Laboratorium Badań Epidemiologiczno-Klinicznych WSSE w Olsztynie.

✓ **COVID-19**

Covid-19 jest wirusową chorobą zakaźną układu oddechowego wywołaną przez wirus SARS-CoV-2. Najczęstszymi objawami Covid-19 są: gorączka, suchy kaszel i zmęczenie, duszność, utratę smaku lub węchu. Objawy te są zwykle łagodne i zaczynają się stopniowo. Przebieg zachorowania na Covid-19 jest indywidualny i zależy od właściwości osobniczych. Niektórzy zakażeni chorują bardzo łagodnie, albo przechodzą zakażenie bezobjawowo. Na ciężki przebieg Covid-19 bardziej narażone są osoby starsze i osoby z innymi problemami zdrowotnymi. W roku 2024 do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Mrągowie zgłoszono 277 zachorowań wywołanych wirusem SARS-COV-2, hospitalizacji wymagało 41 osób.

Zakażenia koronawirusem Sars-Cov-2 w powiecie mławowskim w 2024 roku

- ✓ Na terenie powiatu mławowskiego w 2024 roku odnotowano po jednym przypadku zachorowań na **Cmphylobacter** i **Gardiozę**.

VI.3. Stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza

Na terenie powiatu mławowskiego w 2024 roku objęto nadzorem sanitarnym **97 podmioty wykonujące działalność leczniczą** w tym:

- ✓ 39 podmiotów leczniczych, w tym:
 - 2 – szpitale,
 - 18 - przychodnie, ośrodki, poradnie, ambulatoria,
 - 8 - zakłady rehabilitacji leczniczej,
 - 6 - laboratoria diagnostyczne/ punkty pobrań,
 - 5 – inne.
- ✓ 58 pozostałe praktyki zawodowe:
 - 28 - indywidualne i specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów,
 - 19 - indywidualne i specjalistyczne praktyki lekarskie,
 - 10 - indywidualne i grupowe praktyki pielęgniarek i położnych,
 - 1 – inne.

Ogółem skontrolowano 65 obiektów, co stanowi 67% obiektów będących w ewidencji. Liczba kontroli podobnie jak w latach ubiegłych uzależniona była od sytuacji epidemicznej powiatu. Realizacja ustawowych zadań PIS odbywała się poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą. Zakres przedmiotowy kontroli obejmował sprawdzenie należytego stanu sanitarno-technicznego obiektu, funkcjonalności pomieszczeń, czystości bieżącej i porządku w obiekcie, prawidłowości prowadzonych procesów dekontaminacji

powierzchni i sprzętu wielokrotnego użytku, gospodarki odpadami medycznymi i komunalnymi, postępowania z bielizną, przestrzegania procedur zapobiegających zakażeniom, w tym zakażeniom SARS-COV-2.

Skontrolowane w 2024 roku podmioty świadczące usługi medyczne były funkcjonalne i wyposażone zgodnie ze specyfiką i zakresem świadczonych w nich usług medycznych. Stwierdzono zadowalający stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń i wyposażenia. Placówki posiadały dostateczną ilość i asortyment sprzętu, w tym sprzętu sterylnego jednorazowego użytku. Placówkom wykonującym sterylizacje zalecano stosowanie się do Ogólnych Wytycznych dla wszystkich podmiotów wykonywujących procesy dekontaminacji, w tym sterylizacji. Dobór preparatów dezynfekcyjnych był właściwy, stosowano środki o szerokim spektrum działania. Procesy dekontaminacji powierzchni oraz sprzętu medycznego prowadzone były w oparciu o opracowane procedury lub plany higieny.

W dalszym ciągu nie zrealizowano zaleceń ujętych w postępowaniu dotyczącym Szpitala Mrągowskiego. Obecnie termin realizacji decyzji przedłużono do dnia 31.12.2025 r. Każdego roku Szpital aplikuje o środki finansowe w celu realizacji zaleceń istniejących decyzji. W ramach posiadanych w 2024 roku środków finansowych szpital doposażano m.in. w: wideogastroskop, wideolaryngoskop (x 2), histeroskop diagnoastyczno-operacyjny, defibrylator, wideoprocessor obrazu ze źródłem światła, monitorem medycznym, wózkiem medycznym oraz pompą płuczącą, skaner żył, łóżka elektryczne (x3), wózek transportowy bariatryczny. Ponadto na bieżąco w ramach sił własnych wykonano niezbędne malowanie pojedynczych pomieszczeń oraz wykonano remont dachu w budynku głównym szpitala.

W 2024 roku hospitalizacja pacjentów z potwierdzonym COVID -19 odbywała się w oddziałach szpitalnych w warunkach zalecanej izolacji, z zastosowaniem kohortacji pacjentów.

W pozostałych podmiotach wykonujących działalność leczniczą niezbędne prace remontowe i naprawy wykonywano na bieżąco zgodnie z potrzebami. W dwóch przypadkach wystawiono decyzje nakazującą w związku ze stwierdzonymi usterkami technicznymi. W jednym przypadku zalecenia wykonano w ustalonym terminie (wykonano malowanie pomieszczeń). W drugim przypadku ze względu na szerszy zakres remontu realizacji części zaleceń decyzji przedłużono do 31.03.2025r. Wykonano natomiast remont gabinetu zabiegowego, obejmujący wymianę mebli, podłóg, malowanie ścian.

Bieżący stan sanitarny i porządkowy skontrolowanych podmiotów leczniczych oraz praktyk zawodowych nie budził zastrzeżeń.

Działalność kontrolno-represyjna

- Liczba kontroli – 69,
- Liczba decyzji – 11,
- Liczba upomnień – 0,
- Liczba tytułów wykonawczych – 0,
- Liczba postanowień o nałożeniu grzywny – 0,
- Liczba osób ukaranych mandatami karnymi – 0.

VII. SZCZEPIENIA OCHRONNE

Sekcja epidemiologii ds. szczepień ochronnych Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Mrągowie nadzoruje oraz koordynuje wykonanie w powiecie mrągowskim rządowego programu uodpornienia wrażliwych populacji (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia dotyczącego Programu Szczepień Ochronnych) w 13 placówkach służby zdrowia.

W 2024 roku realizacja programu obowiązkowego uodpornienia populacji do 19 roku życia w powiecie mrągowskim wynosiła:

- szczepienia pierwotne przeciwko *blonicy, tężcowi i krztuścowi w pierwszym roku życia* - wykonano w 59,7% (wymagane >55%)
- przeciwko *odrze, śwince i różyczce* w drugim roku życia - wykonano w 93% (wymagane >95%)
- szczepienia przeciwko *blonicy, tężcowi i krztuścowi w szóstym roku życia* - wykonano w 91,2%
- przeciwko *odrze, śwince i różyczce* w 6 r.ż. roku życia - wykonano w 89,2%
- przeciwko *blonicy, tężcowi i krztuścowi* w 14 r.ż. roku życia - wykonano w 94,0%
- przeciwko *blonicy, tężcowi* w 19 r.ż. roku życia - wykonano w 91,0%

W powiecie mrągowskim cały personel wykonujący szczepienia ochronne (pielęgniarki i położne) posiada wymagane rozporządzeniem Ministra Zdrowia kursy specjalistyczne ze szczepień ochronnych.

Sekcja Szczepień prowadzi również:

- nadzór i kontrolę realizacji obowiązkowych oraz zalecanych szczepień ochronnych (Program Szczepień Ochronnych) w punktach szczepień na terenie powiatu, w tym nadzór nad realizacją Wojewódzkiego Terminarza Szczepień,
- sporządzanie powiatowego zamówienia na szczepionki oraz ich dystrybucję do terenowych punktów szczepień, prowadzenie elektronicznej formy nadzoru nad dystrybucją szczepionek,
- sporządzanie raportów związanych z działalnością sekcji
- monitorowanie niepożądanych odczynów poszczepiennych - w 2024 roku nie odnotowano żadnego ciężkiego i poważnego przypadku niepożądanego odczynu poszczepiennego,
- nadzór nad bezpieczeństwem przechowywania preparatów szczepionkowych - szczepionki magazynowane są w dwóch urządzeniach chłodniczych, wyposażonych w ciągły system monitorowania temperatury i wilgotności PCT-2A z powiadamianiem alarmowym. Powiadamianie o przekroczeniu bezpiecznego zakresu temperatur oraz o przerwach w dopływie prądu odbywa się poprzez wiadomości SMS wysyłane do pracownika sanepidu,

- sporządzanie rocznego sprawozdania o osobach uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych,
- zastosowanie procedur administracyjnych w celu egzekwowania wykonania szczepień przez opiekunów prawnych (rodziców) uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych u małoletnich dzieci oraz prowadzenie rejestrów tych działań.

Ponadto, ze wskazań indywidualnych, uodporniono w 2024 roku 287 osób narażonych na zakażenie tężcem.

Pracownicy placówek realizujących szczepienia ochronne edukują rodziców w zakresie szczepień, przedstawiają korzyści oraz ryzyko związane z metodą zapobiegania chorobom zakaźnym.

Niemniej niepokój budzą odmowy szczepień dzieci przez rodziców, którzy bez uzasadnienia odstępują od szczepień lub zwolenników tzw. ruchów antyszczepionkowych. W naszym powiecie odsetek dzieci nieszczepionych zgłoszonych w 2024 roku to 3,1% w stosunku do ogólnej liczby podlegających szczepieniom obowiązkowym do 19 r. ż (8302 osób).

Ogółem od 2024 roku nie zaszczepiono w naszym powiecie 256 dzieci.

W 2024 roku wystawiono 27 tytułów wykonawczych, które skierowano wraz z wnioskami o wszczęcie postępowania egzekucyjnego do WMPWIS.

Od 1 czerwca 2023 roku rozpoczęto w Polsce program powszechnych, bezpłatnych szczepień nastolatków przeciwko ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV), który odpowiada za zachorowania na raka szyjki macicy, a także inne choroby nowotworowe. Powszechny program szczepień HPV od 2024 roku objął większą grupę dzieci i młodzieży z roczników 2010 – 2015 i jest skierowany do dziewcząt i chłopców po 9 roku życia do ukończenia 14 roku życia. W Polsce w powszechnym programie szczepień przeciw HPV bezpłatnie dostępne są 2 szczepionki: 2-walentna szczepionka Cervarix i 9-walentna szczepionka Gardasil 9. Z programu skorzystało 434 nastolatków; co stanowi 16% dzieci z roczników objętych programem. Program będzie kontynuowany w 2025 roku.

VIII. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZROWOTNA

Liczba nadzorowanych placówek i objętych współpracą – 33

- ✓ Liczba przedszkoli: 10
- ✓ Liczba szkół podstawowych: 17
- ✓ Liczba szkół ponadpodstawowych: 6
 - a/ licea ogólnokształcące: 3
 - b/ technika: 2
 - c/ szkoły branżowe: 1

VIII.1. Ocena funkcjonowania Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej

Działania z zakresu promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej wynikały z następujących założeń:

- ✓ krajowych
 - Ustawa o Inspekcji Sanitarnej
 - wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego,
 - Narodowego Programu Zdrowia
- ✓ wojewódzkich
 - Wojewódzkiego Programu Promocji i Ochrony Zdrowia,
 - Wojewódzkiego Programu Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV,
 - Programu Przeciwdziałania Narkomanii,

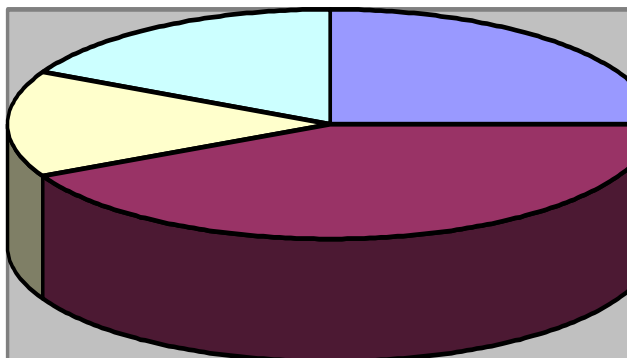
a także wynikały z sytuacji epidemiologicznej i potrzeb środowiska.

Działania profilaktyczne realizowane były w formie :

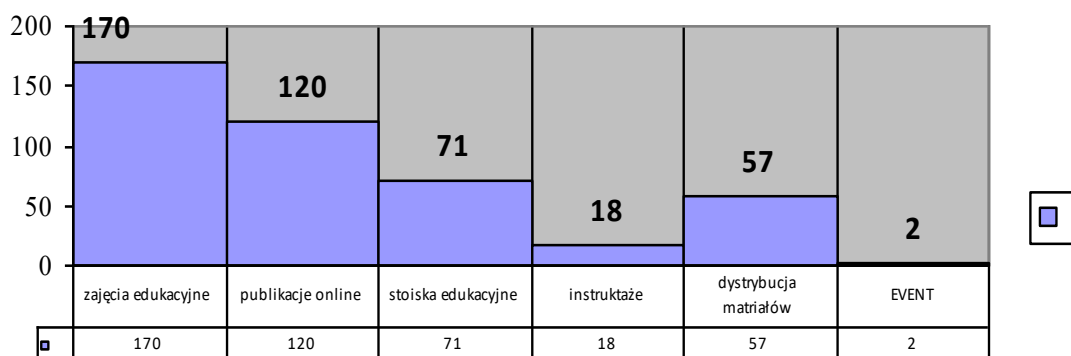
- programów będących częścią składową programów ogólnopolskich i wojewódzkich
- akcji wynikających z potrzeb danej placówki.

Odbiorcy działań oświatowo-zdrowotnych

Prowadzone działania z zakresu promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej kierowane były między innymi do: rodziców i opiekunów dzieci, dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów, nauczycieli, wychowawców oraz pedagogów szkolnych, seniorów, pacjentów zakładów opieki zdrowotnej, pracowników ochrony zdrowia, przedstawicieli samorządów lokalnych, strażaków i żołnierzy.

Formy działań edukacyjnych podejmowanych w PSSE

VIII.2. Realizowane były następujące programy zdrowotne:

Profilaktyka w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Mrągowie prowadziła szereg spotkań edukacyjnych informujących i przestrzegających przed zażywaniem środków psychoaktywnych przez młodzież i dorosłych. Zajęcia prowadzone były w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych na terenie powiatu mrągowskiego.

Liczba przeprowadzonych działań – 63 spotkań edukacyjnych

Liczba osób objęta wszystkimi działaniami – 1454

Przeprowadzono również spotkania edukacyjne dla osób bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Mrągowie

Dodatkowo pracownik promocji zdrowia organizował i prowadził 14 stanowisk edukacyjnych podczas imprez plenerowych organizowanych przez instytucje oraz placówki edukacyjne na terenie Powiatu Mrągowskiego .

Profilaktyka HIV/AIDS

Światowy Dzień AIDS realizowany był poprzez udostępnianie informacji na stronach internetowych oraz w mediach społecznościowych. Przeprowadzono zajęcia edukacyjne dla przedstawicieli Wojskowego Ośrodka Szkolenia Kadry w Mrągowie oraz dla pracowników socjalnych z terenu Powiatu Mrągowskiego.

Organizowano stoiska edukacyjne na którym prowadzono dystrybucję ulotek nt. HIV/AIDS oraz promowano wykonywanie bezpłatnego badania w kierunku HIV/AIDS w Punkcie Konsultacyjno – Diagnostycznego w województwie warmińsko-mazurskim.

Liczba prowadzonych działań: 24

Liczba osób objęta działaniami 772.

Program edukacyjny „Trzymaj Formę!”

Celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki.

Program przeznaczony jest dla uczniów szkół gimnazjalnych i ostatnich klas szkół podstawowych. Realizacja programu oparta jest na metodzie projektu, dzięki której

uczniowie wspólnie z nauczycielami i rodzicami, opracowują najlepsze i najciekawsze metody propagowania zasad zdrowego stylu życia zarówno w szkole jak i w rodzinie. W kolejnej edycji programu aktywnie uczestniczyło 14 szkół podstawowych. Ze względu na wstrzymane działania ogólnopolskie realizacja programu odbywała się na terenie powiatu w podstawowych założeniach. Przeprowadzono konkurs

Ograniczenie Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu

Działanie w tym programie ma na celu zapobieganie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży oraz ugruntowanie zdrowego stylu życia. Działania były realizowane poprzez udostępnianie informacji na stronach internetowych, w mediach społecznościowych oraz na stanowiskach edukacyjnych.

Z okazji Światowego Dnia bez Tytoniu w Szkole Podstawowej w Sorkwicach przy współpracy Ochotniczej Straży Pożarnej w Sorkwicach, Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Mrągowie oraz Komendy Powiatowej Policji w Mrągowie przeprowadzono akcję „Strażak nie pali – Strażak gasi” akcja profilaktyczna skierowana była do rodziców i dzieci z placówki. Dzieci i młodzież wędrując ulicami miasta Mrągowa zachęcali mieszkańców do zaprzestania palenia piosenkami, hasłami oraz ulotkami. W siedzibie PSP Mrągowo przygotowano stanowiska edukacyjne, gry, zabawy, pokaz strażacki oraz gasili wielkiego papierosa.

Z okazji Światowego Dnia Rzucania Palenia w szkołach prowadzone były pogadanki, zorganizowano stanowisko edukacyjne oraz prowadzono badania smokolizerem wśród uczniów.

Dodatkowo pracownik promocji zdrowia organizował i prowadził 12 stanowisk edukacyjnych podczas imprez plenerowych organizowanych przez instytucje oraz placówki edukacyjne na terenie Powiatu Mrągowskiego .

Liczba osób objęta działaniami: 2780

Czyste Powietrze Wokół Nas

Program skierowany jest do dzieci w wieku 5-6 lat. Celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub, gdy dorośli palą przy nich tytoń.

W XVI edycji programu uczestniczyło 7 placówek(4 oddziały przedszkolnych i 3 przedszkola).

Pracownik promocji zdrowia prowadził zajęcia edukacyjne w placówkach.

W pierwszym kwartale przeprowadzono cztery spotkania z wykorzystaniem stroju „Dinusia” oraz fantoma „Zosi” z dziećmi przedszkolnymi z terenu Gminy Mrągowo. Zosia jest fantomem przedstawiającym szkodliwość palenia tytoniu. Zaciągnięty dym papierosowy osadza się na szklanej rurce wewnątrz lalki, dzięki czemu można pokazać ile substancji smolistych przedostaje się do wnętrza płuc.

Liczba dzieci objętych edukacją w ramach realizacja programu - 128

Bieg po zdrowie

„Bieg po zdrowie”

to program edukacji antynikotynowej. Program skierowany jest dla uczniów szkół podstawowych (9-10 lat) oraz ich nauczycieli i rodziców.

Celem programu jest zwiększenie wiedzy na temat szkodliwości palenia tytoniu oraz zapobieganie lub opóźnianie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży. Pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego, zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów. Zajęcia w programie są realizowane z wykorzystaniem metod aktywizujących, stymulujących kreatywność uczniów.

Dzięki zajęciom uczniowie zapoznali się z asertywnością w zakresie uzależnień. Program ten został bardzo pozytywnie odebrany przez uczniów.

Liczba dzieci objętych edukacją w ramach realizacja programu - 75

Wybierz życie – PIERWSZY KROK

Program edukacyjny „Wybierz Życie – Pierwszy Krok” poświęcony jest profilaktyce zakażeń wirusem

brodawczaka ludzkiego (HPV) i raka szyjki macicy. Skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych, a także ich rodziców i opiekunów oraz kadry pedagogicznej.

Celem głównym programu to zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę.

Liczba osób objęta działaniami – 120 osób

Podstępne WZW

Wirusowe zapalenie wątroby zostało uznane przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) za jedną z największych wyzwań zdrowotnych na świecie, porównywalnych do takich jak: HIV, gruźlica, malaria. Statystycznie wirusem HBV lub HCV zakażonych jest co 12-ty człowiek na świecie. Program edukacyjny dotyczący profilaktyki zakażeń HAV, HBV i HCV „Podstępne WZW” jest odpowiedzią na pojawiające się wciąż nowe przypadki zakażeń. Jednym ze sposobów przeciwdziałania temu zjawisku jest podnoszenie poziomu wiedzy, pozwalającej na rozpoznawanie i unikanie sytuacji, w których może dojść do zakażenia.

Program edukacyjny skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, którego głównym celem jest podniesienie wiedzy na temat profilaktyki zakażeń HBV i HCV. Kształtowanie zachowań zdrowotnych, w tym również w zakresie przeciwdziałania chorobom zakaźnym, stanowi ważny element działań edukacyjnych w szkole.

Liczba osób objęta działaniami – 250 osób

Znamie, znam je

Jest to program dotyczący profilaktyki czerniaka, skierowany do uczniów i uczennic szkół ponadpodstawowych. Uczniowie nabyli umiejętności rozpoznania czerniaka oraz nauczyli się regularnego samobadania skóry. Przede wszystkim, poznali czynniki podnoszące ryzyko zachorowania na czerniaka. Młodzież uświadomiła sobie również jaki wpływ ma intensywne opalanie, zarówno naturalne, jak i sztuczne (solarium) na zdrowie. Szczególnym zainteresowaniem cieszył się materiał przeznaczony do realizacji programu.

Liczba osób objęta działaniami – 250 osób

Zdrowe wakacje

Celem działań było podniesienie wiedzy z zakresu zapobiegania zagrożeniom wynikającym z wypoczynku letniego poza miejscem zamieszkania.

W ramach akcji przeprowadzono zajęcia edukacyjne dla uczestników obozów i kolonii odbywających się na terenie powiatu mrągowskiego. Zajęcia te były poświęcone profilaktyce wybranych chorób (COVID-19, zatruc pokarmowych, boreliozy, KZM,

wścieklizny, bąblowicy, HIV), profilaktyce zatruc grzybami, poparzeń barszczem Sosnowskiego, zasadom bezpiecznego zachowania podczas upałów, burzy i nad wodą, profilaktyce stosowania substancji psychoaktywnych.

Działania realizowane przy współpracy z pionem Higieny Dzieci i Młodzieży PSSE Mrągowo.

Ogółem: 58 kolonii – 1336 uczestników.

Profilaktyka chorób nowotworowych

Celem działań było podniesienie wiedzy z zakresu zapobiegania chorobom nowotworowym i postępowania w przypadku zdiagnozowania choroby.

W ramach akcji przeprowadzono zajęcia edukacyjne dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz osób starszych na terenie powiatu mrągowskiego. Prowadzono punkty edukacyjne podczas imprez prozdrowotnych oraz poradnictwo metodyczne dla mieszkańców powiatu mrągowskiego.

Liczba osób objęta działaniami – 619 osób

Profilaktyka zatruc grzybami

Podniesienie poziomu wiedzy nt. występujących grzybów w lasach. Działania obejmowały wyjaśnienia charakterystycznych cech grzybów jadalnych oraz zagrożenia wynikające ze spożycia grzybów niejadalnych; sposoby pozyskiwania grzybów oraz ich przetwarzanie. Edukacja realizowana poprzez udostępnianie informacji na stronach internetowych w mediach społecznościowych oraz na stanowiskach edukacyjnych. Liczba osób objęta działaniami: 405

Profilaktyka chorób odkleszczowych

Podniesienie poziomu wiedzy o chorobach odkleszczowych, poznanie sposobów zapobiegania chorobom odkleszczowym, Uświadomienie wagi problemu ugryzień przez kleszcze. Działania obejmowały m.in. tematy związane z: informacja na temat życia kleszczy (wygląd, rozmiar, występowanie); miejsca na ciele

człowieka najbardziej narażone na ugryzienia kleszczy; sposoby przenoszenia się kleszczy na zwierzęta i ludzi; metody zabezpieczania się przed wczepieniem kleszcza w ciało człowieka; prawidłowe postępowanie w przypadku ugryzienia przez kleszcza; ryzyko zakażenia chorobami odkleszczowymi; choroby przenoszone przez kleszcze. Edukacja realizowana poprzez udostępnianie informacji na stronach internetowych w mediach społecznościowych oraz na stanowiskach edukacyjnych.

Liczba osób objęta działaniami: 1109.

Propagowanie zasad higieny osobistej

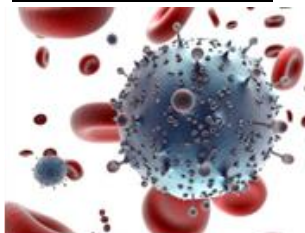

Celem działań było pomaganie w nabywaniu nowych umiejętności zgodnych z zasadami zdrowego stylu życia szczególnie w klasach młodszych. Działania obejmowały edukację mającą na celu przedstawienie zadań higieny osobistej czyli: utrzymanie i wzmocnienie zdrowia oraz rozwijanie pełnej sprawności i aktywności fizycznej, psychicznej i umysłowej organizmu człowieka w każdym wieku. Edukacja prowadzona była w przedszkolach, szkołach podstawowych, a także były udostępnianie informacji na stronach internetowych oraz w mediach społecznościowych.

Liczba prowadzonych działań: 40

Liczba ogólna osób objęta działaniami: 1606 osób

Profilaktyka grypy

Celem podejmowanych inicjatyw było zmniejszenie liczby zachorowań na grypę sezonową, poprzez podniesienie poziomu wiedzy w zakresie zasad higieny osobistej oraz roli szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych, a także propagowanie zaleceń dotyczących zdrowego stylu życia i zasad postępowania w przypadku zachorowania. Realizowane były również podczas zajęć edukacyjne Wędrowki Misia Rysia i rozmowy o zdrowiu. Edukacja prowadzona była w przedszkolach, a także udostępniano informacji na stronach internetowych oraz w mediach społecznościowych.

Liczba osób objęta działaniami: 405 osób.

Moje dziecko idzie do szkoły

Założeniem programu jest zainteresowanie rodziców zdrowiem ich dzieci i czynnikami wpływającymi na jego zachowanie, a także przekonanie rodziców o słuszności podejmowanych działań profilaktycznych w domu i środowisku szkolnym. W ramach działań przekazano informację w postaci ulotek na temat zasad prawidłowego doboru plecaka/tornistra oraz umeblowania do nauki (stolika/biurka, krzesła) do 17 szkół podstawowych oraz do 10 przedszkoli powiatu mławowskiego. Przeprowadzono również 11 spotkań w szkołach z rodzicami. Dodatkowo umieszczono na stronie internetowej oraz mediach społecznościowych (FB, Instagram). Adresatami akcji byli rodzice dzieci, które rozpoczęły naukę w klasach I szkół podstawowych w roku szkolnym 2023/2024.

Pierwsza pomoc

Celem działań było podniesienie wiedzy i przygotowanie młodzieży i osób starszych do działania w sytuacjach zagrażających zdrowiu i życiu ludzi. Każdy niezależnie od wieku, powinien posiadać fachową wiedzę i umiejętności ratujące ludzkie życie. Działania edukacyjne przeprowadzono w 17 placówkach i objęto 523 osób. Dodatkowo edukacja realizowana była poprzez udostępnianie informacji na stronach internetowych oraz w mediach społecznościowych.

Liczba osób objęta działaniami – 727.

Kampania EFSA "Wybieraj bezpieczną żywność"

Celem kampanii jest uświadomienie konsumentom jak istotną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności odgrywa nauka. Tematami tegorocznej edycji kampanii były:

1. Suplementy diety.
2. Higiena żywności (w tym tematyka chorób przenoszona drogą pokarmową).
3. Znakowanie żywności.

Kampania skierowana była do grupy odbiorców, którzy nie są specjalistami w dziedzinie bezpieczeństwa żywności i odżywiania w wieku od 25 do 45 lat, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet i młodych rodziców – osób, które wywierają decydujący wpływ na postawy zdrowotne swoich dzieci.

Edukacja realizowana poprzez udostępnianie informacji na stronach internetowych w mediach społecznościowych oraz na stanowiskach edukacyjnych.

Liczba osób objęta działaniami: 600

VIII.2. Wnioski do samorządów

Finansowe wspieranie działalności promującej zdrowie (zakup modeli profilaktycznych).

VIII.3. Wiodące zadania z zakresu promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej na 2024 rok:

- ✓ Kontynuacja programów zdrowotnych w placówkach nauczania i wychowania,
- ✓ Realizacja zadań zawartych w Narodowym Programie Zdrowia.

IX. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zapobiegawczy nadzór sanitarny uczestniczy w procesie budowlanym, dokonując uzgodnień począwszy od projektów planów zagospodarowania przestrzennego, po uczestniczenie w odbiorach inwestycji. Działania te wynikają z zapisów Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i przekładają się bezpośrednio na poprawę stanu sanitarno – higienicznego powiatu.

Zadania, które wpływają na stan sanitarny powiatu ZNS wykonuje poprzez:

1. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.
 - 1.1. Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko - **0**
2. Opiniowanie projektów miejscowych planów i studium zagospodarowania przestrzennego, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko - **4**
3. Opinie o braku potrzeby przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko - **0**
4. Opinie o potrzebie przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko i o zakresie raportu - **6**
5. Opinie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach - **0**
6. Opinie w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko - **0**
7. Liczba zaopiniowanych projektów w formie opinii sanitarnej - **3**
 - 7.1. Do poprawienia i uzupełnienia, w formie pisma, zgodnie z art. 64 § 2 KPA - **0**

8. Uczestniczono w odbiorach ostatecznych :
- z art. 56 PB - **5**
 - z art. 3 pkt. 3 ustawy o PIS - **0**
- 8.1 Liczba opinii negatywnych - 0
- 8.2. Liczba opinii dla dopuszczenia do użytkowania - 5
9. Skontrolowano obiektów w trakcie budowy – **0**
- **wyjaśnienie zostało zawarte w pkt. dotyczącym kontroli**
10. Inne sprawy – **62:**
- w tym:
- 10.1. Postanowienia dotyczące warunków zabudowy - 57
- 10.2. Zgłoszenie zakończenia budowy (bez przeprowadzenia kontroli) - 2
- 10.3. Pozostałe sprawy - 2